

Задужбинар

УНИВЕРЗИТЕТ У
БЕОГРАДУ

УНИВЕРЗИТЕТ У БЕОГРАДУ

Задужбинар

Издавач:

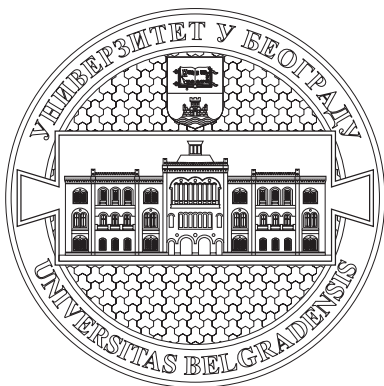
Универзитет у Београду
Студентски трг 1
Београд

За издавача:

проф. др Владимир Бумбаширевић,
ректор Универзитета у Београду

Главни и одговорни уредник:

проф. др Миодраг Поповић,
проректор Универзитета у Београду

Заменик главног уредника:

Јасмина Кабадаја,
руководилац Сектора за инвестиције
и управљање имовином Универзитета,
задужбина и фондова Универзитета

Аутори текста:

Марко Омчикус
Весна Босанац
Сандра Шуша
др Воислав Васић
Јасмина Кабадаја
Гордана Илић Поповић

Лектура и коректура

Невена Томовић

Фотографије

„Orange studio“
Душан Петровић

Дизајн и прелом

„Orange studio“

Тираж 500 примерака

Штампа

„Dexin“

Задужбинар | УНИВЕРЗИТЕТ У
БЕОГРАДУ

05	Реч ректора Универзитета у Београду
07	Краљевске породице добротвори Универзитета у Београду
08	Дар краљице Наталије
13	Јевремовац
24	Студентски дом „Краљ Александар I“
31	Добротвори новог доба Универзитета у Београду
32	Нови дародавци
34	Петар Срњић
36	Ружица Беба Павловић
39	Милена Седмак-Весић
40	Гордана Радовановић
42	Задужбине којима управља Универзитет
43	Задужбина Веселина Лучића
47	Задужбина Ђоке Влајковића
50	Задужбина Миливоја Јовановића и Луке Теловића
54	Задужбина Драгољуба Маринковића
58	Задужбина Влајка Каленића
62	Задужбина Раде и Милана Вукићевића
64	Задужбина Љубице М. Здравковић
65	Фондација Милана Стефановића–Смедеревца и супруге Даринке
69	Одбори
70	Чланови одбора задужбина и фондација у 2012. години
73	Извештај о раду задужбина и фондација Универзитета за 2012. годину
78	Одлуке о усвајању извештаја о финансијском пословању задужбина за период 1.1.2012-31.12.2012. године

РЕЧ РЕКТОРА УНИВЕРЗИТЕТА У БЕОГРАДУ

Универзитет у Београду часописом „Задужбинар“ обнавља сећања на велике добротворе и дародавце. Читаоци „Задужбинара“ ће се упознавати са нашим прецима који су стечену имовину наменили и завештали Универзитету, а у овом броју имаће прилике да се упознају са задужбинарима из краљевских породица, као и активностима одбора задужбина и фондација у 2012. години.

Задужбине и задужбинарство у Србији имају вишевековну и дубоко поштовану традицију, брижљиво чувану и вековима баштињену. Она потиче још од корена лозе Немањића, тачније светог Симеона и његовог сина Растка, светог Саве, првог српског архиепископа, иза којих су до наших дана остала величанствена здања, бисери духовности и културе.

Највећи процват задужбинарство у Србији доживело је буђењем националне свести и ослобађањем од Отоманске владавине у другој половини 19. века, и трајало је до средине Другог светског рата. Готово да нема значајније образовне, музејске, библиотечке или културне установе, која није основана појединачним доброчинством. Помагали су бројни људи из свих друштвених слојева, убеђени да нема ослобођења и напретка без образованих људи. Међу њима је било и много крунисаних глава.

Тако је велики државник и дипломата кнез Милош Обреновић, иако нешколован, схватио да „снага не лежи само у топузу већ и у књигама“, па је знатна средства, осим за изградњу цркава, издвајао и за изградњу школа.

Кнез Михаило Обреновић је о свом трошку подигао Велике ступнице у Београду, а био је иницијатор и један од највећих дародаваца за изградњу Народног позоришта и прве Опште болнице у Београду. Најлепши, али и најтрагичнији српски краљевски пар, Милан и Наталија Обреновић били су међу највећим дародавцима Универзитета у Београду, а њихов син краљ Александар је улагао знатна средства за образовни и духовни препород српског народа, посебно манастира Хиландар. За време владавине кнеза Александра Карађорђевића, сина војда Карађорђа, рад на народном просвећивању добио је велики замах: изграђено је више од 200 школа, основан Лицеј са три факултета, Народни музеј и Библиотека. Црква Св. Ђорђа

на Опленцу задужбина је краља Петра I Карађорђевића, док је његов син краљ Александар био познат не само као војсковођа, вођа и Ујединитељ, већ, заједно са својом супругом Маријом, и као велики дародавац.

Захваљујући задужбинарима, професори универзитета тога доба у неразвијеној Србији били су равноправни чланови међународне интелектуалне елите.

Покушавајући да настави традицију задужбинарства, Универзитет у Београду ће текстовима које ће сваке године објављивати часопис „Задужбинар“ упознавати читаоце са добротворима који су вековима, од Стефана Немање до капетана Мише Анастасијевића, Луке Беловића–Требињца и других великих задужбинара, доприносили развоју образовања у Србији.

Међу прилозима које објављујемо у овом часопису, читалац ће наћи текстове о краљевским породицама добротворима Универзитета у Београду и попис вредних задужбина и фондација, који су, након пола века, 1995. године, враћени Универзитету. Требало је још наредних пет година да их Универзитет добије на управљање. Реч је о приходима од око четрдесет милиона динара годишње, који се исплаћују студентима и професорима, у складу са жељама задужбинара. То је тек део имовине завештане за добробит високог школства, коју је уочи Другог светског рата чинило 77 задужбина и 11 фондова и чија је претпостављена вредност била виша од милијарде долара.

Народна скупштина Републике Србије је 26. септембра 2011. године усвојила дуго очекивани и најављивани Закон о враћању одузете имовине и обештећењу, који се примењује од 6. октобра 2011. године. У поступку реституције покушаће се да се национализована задужбинска имовина врати Универзитету у натуралном облику или путем обештећења.

Надамо се да овај Закон представља добар правни основ за исправку историјске неправде, и да ће применом новог Закона, Универзитет повратити своју имовину и уз поштовање воље задужбинара још успешније обављати своју мисију у образовању које је основ напретка сваког друштва.

Подржавам идеју претходног Ректорског Колегијума који је покренуо часопис „Задужбинар“, и надам се да ћемо радом на новом гласилу Универзитета у Београду спровести идеју о промовисању задужбинарства и чувању дародаваца од заборава.

Ректор проф. др Владимир Бумбаширевић

НАПОМЕНА:

Година 2012. је изборна година у којој је од 1. октобра, дотадашњи ректор др Бранко Ковачевић, редовни професор Електротехничког факултета, предао дужност новоизабраном ректору др Владимиру Бумбаширевићу, редовном професору Медицинског факултета.

Тим који је ректор проф. др Владимир Бумбаширевић предложио, а Савет Универзитета у Београду изабрао за трогодишњи мандат чине: др Иванка Поповић, редовни професор Технолошко-металуршког факултета, проректор за науку, др Нада Ковачевић, редовни професор Фармацеутског факултета, проректор за наставу, др Миодраг Поповић, редовни професор Електротехничког факултета, проректор за финансије, задужбине и фондације и др Далибор Солдатић, редовни професор Филолошког факултета, проректор за међународну сарадњу.

ДАР КРАЉИЦЕ НАТАЛИЈЕ

Београдски универзитет добио је 1923. године велики поклон – око 8.000 хектара шумом богате „Мајданпечке домене”.

Краљица Наталија Обреновић (1859-1941), с дивљењем названа најлепшом владарком Европе, у народу сматрана српском мајком, позната и као најтужнија европска краљица, поклонила је Београдском универзитету добро које и данас представља његову највреднију имовину.

Историчари се можда никада неће сложити о свему што је донело трагичне обрте у животу краљице руско-молдавског порекла и судбини Србије током владавине њеног супруга краља Милана Обреновића и њиховог сина краља Александра I Обреновића. Брак, испрва складан, убрзо је кренуо лоше – размирице у владарској породици сејале су раздор у Србији и одзвањале у Европи дуже време.

Наталија је одувек била наклоњена Русији, а Милан се приклонио Аустрији. Познато је да су се „политички челници завађали и склапали коалиције, зависно од оданости једном или другом члану краљевске куће”.¹

Наталија је испољила велику приврженост и љубав према Србима и Србији чим је дошла из Русије у Београд, где се 1875. године удала за кнеза (касније краља) Милана. Он је имао двадесет једну, а она шеснаест година.

„Аустроугарски посланик је за њу говорио да мисли као ‘великосрпкиња’, док је престолонаследник Рудолф приликом кратке

посете Србији запазио: „...може се јасно видети да она Србију више воли него Краљ и да се више труди око људи.”²

Као једина наследница после смрти сина јединца који је, заједно са супругом Драгом, убијен у Мајском преврату 1903. године, Наталија је одлучила да Београдском универзитету поклони велико имање. У Распоредном решењу од 7. децембра 1923. године, наводи се да је београдски адвокат Боровоје А. Орешковић изјавио да му је „његова властодавка Њ.В. Краљица Наталија као законска наследница свог сина пок. Краља Александра још 1903. године изјавила намеру да имање „Мајданпечка домена” – југозападни део мајданпечке државне домене, одвојене реком Пеком и речицом Великим Пеком... не задржи у свом власништву већ да га поклони Београдском универзитету. С тога поменуто имање његова властодавка до данас није ни узимала на слободно располагање нити је то имање ушло у распоредно решење. Ову своју намеру до сада његова властодавка није могла да оствари због ликвидирања масе и због ратних прилика. Сада изјављује да означено имање, које се налази још у маси, поклања Београдском универзитету.”³

Реч је о имању које је краљ Александар добио на поклон „у знак народне љубави и оданости народној династији славних Обреновића и захвалности узвишеној личности свог омиљенога Краља Александра I”. Имање је „указом од 14. јануара 1901. године, према решењу Народне скупштине од 13. јануара 1901. године

² Исто, стр. 35

³ Распоредно решење, Универзитет у Београду, Задужбине и фондови Београдског универзитета, 1940.

¹ Књига МОЈЕ УСПОМЕНЕ - краљица Наталија Обреновић, предговор: Љубинка Трговчевић, стр. 29 (Српска књижевна задруга, Београд 2006.)

њему поклоњено и ... предато у својину актом Министарства народне привреде под I. мартом 1901. године РБр. 236.⁴

Домена је реч латинског порекла (*dominium*) у основном значењу владарско, крунско добро; пл. крунска имања; земљишта и поседи који су одређени за издржавање владоца, његовог двора и за подмиривање његових специјалних издатака; државна добра. За домену важи посебан режим јавног права, у коме доминира принцип неotuђивости (не може се продати, већ само пренети на наследника). Принцип садржи и извесна правила о ограничењима у коришћењу, која не постоје у приватном имовинском праву.

Цела „Мајданпечка домена”, богата флором и фауном, захвата око 18.000 хектара. Налази се на североистоку Србије, на обронцима јужних Карпата и северним обронцима Хомољских планина, недалеко од Ђерапске клисуре.

Поменуто краљевско добро, како се наводи у препису Поседовног листа, сачињеног 6. августа 1930, обухватало је

7.717 хектара и 45 ари: понајвише шуме, ливаде, зиратну земљу.⁵ Ту се налазило и насеље Дебели Луг и рудничка колонија Благојев Камен. Књиговодствена вредност поседа крајем 1939. године износила је 17 милиона динара.⁶ У то време Београдски универзитет спадао је у најимућније високошколске установе у Европи, са 75 задужбина и фондова.

Године 1939. Универзитетској домени придодато је око 700 хектара који су припадали концесији рудника злата Света Варвара, од Ђувишке Ђуприје до Благојевог Камена, тако да је укупна површина Домене износила 8.450 хектара.⁷

Дванаестог јула 1940, министар просвете Краљевине Југославије, Др Корошец, потписао је следеће: „Одлучујем: Да се Универзитетска мајданпечка домена „Наталијино” прогласи за засебан научни завод, заједничко огледно добро на коме ће вршити огледе сви факултети, а којим ће као огледним добром целог Универзитета управљати Универзитетски сенат преко нарочито изабраног Управног одбора, док ће егзекутивну управу вршити један разврстани универзитетски службеник - инжењер шумарства са положеним државним испитом.“⁸

О начину коришћења Домене наводи се следеће: „Од оснивања до 1935. године, због рђавих комуникационих веза, Мајданпечка домена није скоро ни искоришћавана, тако да се приход ... сводио само на убирање закупнине за издату зиратну земљу закупцима. Од 1935. године почело је интензивније искоришћавање саме шуме, но и то у ограниченом обиму, тако да се до јесени 1937. године само продавало дубеће дрво за потребе горива. Од септембра 1937. године уведена је рационална експлоатација у режији, но и она има за циљ не да створи од домене једно велико шумско-експлоатационо предузеће, већ једно огледно и угледно добро. У томе циљу управа домене подиже све потребне

⁵ Препис Поседовног листа, Универзитет у Београду, Задужбине и фондови Београдског универзитета, 1940.

⁶ Публикација ДОБРОТВОРИ БЕОГРАДСКОМ УНИВЕРЗИТЕТУ, Галерија САНУ, октобар-новембар 2005.

⁷ Текст за часопис Добро јутро, Универзитетска Мајданпечка домена – наставна база Шумарског факултета у Београду, 2014.

⁸ Одлука, Универзитет у Београду, Задужбине и фондови Београдског универзитета, 1940.

⁴ исто

економске и привредне зграде, и ствара своје расаднике ради гајења младница и добијања највише одговарајуће врсте дрвета, тако да би рђаве врсте биле замењене бољом културом. У ту сврху се за сада и троше сва средства која се добијају сечењем старог дрвета.⁹

У извештају о раду Универзитетског огледног добра „Наталијино“ 1940/1941. године, каже се: „Управни одбор Мајданпечке домене главну пажњу обратио је питању пласмана већ израђеног дрвета, и то како ради његовог уновчења и обезбеђења трошкова учињених за израду овог дрвета, тако и ради снабдевања дрветом Универзитета и његових установа. И док је у првом послу постигнут знатан успех, у овом другом тај успех није остварен услед појављених тешкоћа транспорта.“¹⁰

После Другог светског рата, добро је било одузето и Универзитет до данас није успео да га врати у своје окриље, мада поседује тапију. Године 1946 „имање је било додељено Шумском газдинству из Ку-

9 Универзитет у Београду, Задужбине и фондови Београдског универзитета, 1940.

10 Универзитетско Огледно добро „Наталијино“, Универзитет у Београду, Публикације Ректората, „Задужбине и фондови Београдског универзитета“, 1942.

чева. На инсистирање Шумарског факултета, за потребе наставе тој установи је враћен један његов део од 2.078 хектара.“¹¹

Остали део Домене сада користи Јавно предузеће (ЈП) за газдовање шумама „Србијашуме“ Београд.

Шумарски факултет у Београду, једна од најстаријих високошколских и научних институција у региону, у Домени има наставну базу, са управом у селу Дебели Луг поред Мајданпека.

Као изузетан пример шума највише заступљених у Србији, Домена је значајна за едукацију будућих шумарских стручњака, доприноси заокружењу наставног процеса, спровођењу научно-истраживачког рада и стручног усавршавања. „Данашња настава и образовање шумарских стручњака подразумева велики фонд часова остварен у оквиру практичне наставе на терену, као и школску производну праксу која се реализује у оквиру наставних база и шумских газдинстава.“¹² Постоји интерес и других факултета БУ,

11 Публикација ДОБРОТВОРИ БЕОГРАДСКОМ УНИВЕРЗИТЕТУ, Галерија САНУ, октобар-новембар 2005.

12 Часопис ШУМЕ, текст „Универзитетска домена – Наставна база Шумарског факултета у Београду, Дебели Луг“, аутор мр Марина Вукин (ЈП „Србијашуме“, август 2007.)

пре свега Рударско- геолошког, Пољопривредног и Фармацеутског, за коришћење наставне базе Дебели Луг.

На око 5.300 хектара којима газдују „Србијашуме“ налазе се шумски екосистеми и рудна блага. Домена се користи у складу са Законом о шумама и – у заштићеном природном добру – сходно Закону о заштити природе. ЈП „Србијашуме“ руководи се стратегијом свеобухатног газдовања шумама и шумским подручјима, заснованом на одрживом развоју.

За рудно богатство у оквиру поменутог комплекса надлежан је РТБ Бор Група.

Име краљице Наталије остало је везано за Србију на још један начин: чувени ендемит Балканског полуострва, вишегодишња биљка са подручја југоисточне Србије названа је „Наталијина рамонда“ (лат. *Ramonda Nathaliae*). Рамонду је 1880-тих открио дворски лекар др Сава Петровић, у литературу је увео научник др Јосиф Панчић. Амблем са стилизованим рамондиним цветом у Србији се носи поводом државног празника Дана примирја у Првом светском рату, који се обележава 11. новембра. Рамонда је позната и као цвет феникс – када се осуши, може оживети ако се

залије, што носи и симболику васкрсавања Србије у Великом рату. Краљица Наталија доживела је три рата у првих десетак година живота у Србији, а касније још два. Њена несебична брига о рањеницима, сирочади и и сиромашнима освојила је срца обичних људи – уживала је велику подршку и наклоност народа. То се показало и следећом приликом: краљ Милан је „коначно у априлу 1891. успео да се нагоди са радикалима: прихватио је њихов предлог да напусти земљу уз завидну новчану надокнаду, али и уз његов услов да и краљица оде из Београда.“¹³

Чим се прочуло да краљици прети прогон, настали су немири и војска је изведена на улице, где је погинуо један а рањено више демонстраната. Очевидац, војник Александар Стеванов, описао је шта се десило: „На Теразији се слего сав Београд: мало, велико, старо и младо, и све то сипа на жандарме и војску...каменице као кишу. Ужасна претња светине и ђака Великошколара надмашаваше псовку сејмена (жандарма на коњу)...“ После

13 Књига МОЈЕ УСПОМЕНЕ - краљица Наталија Обреновић, предговор: Љубинка Трговчевић, стр.29 (Српска књижевна задруга, Београд 2006.)

краљичиног протеривања, Стеванов је побегао у иностранство, одакле је писмо, насловљено „За краљицу и отаџбину“, послао 13. јануара 1896. Писмо је сачувано.¹⁴

Личне белешке краљице Наталије, сада чуване у Архиву САНУ, покривају период од раног детињства до августа 1887. године. О њеном животу у потоњем периоду много се мање зна, посебно када се после синовљеве смрти повукла из јавности. „Њена

Од времена када је поклоњена краљу Александру, до данас, „Мајданпечка домена“ била је у саставу десет држава:
 Краљевина Србија (1882-1918),
 Краљевство Срба, Хрвата и Словенаца (1918 - 1920),
 Краљевина Срба, Хрвата и Словенаца (1920 - 1929),
 Краљевина Југославија (1929 - 1945),
 Демократска Федеративна Југославија (март 1945 - новембар 1945),
 Федеративна Народна Република Југославија (1945 -1963),
 Социјалистичка Федеративна Република Југославија (1963 - 1992),
 Савезна Република Југославија (1992 - 2003),
 Државна заједница Србије и Црне Горе (2003 -2006),
 Република Србија (2006 -).

повређеност је била толика да није присуствовала ни опелу које је одржано у Паризу после убиства њеног сина.“¹⁵

По одласку из Србије, настанила се у Бијарицу, на Азурној обали, у вили „Сашино“. Својим угледам краљица Наталија и даље се залагала за Србију – у Првом светском рату организовала је добротворне акције за помоћ српском народу, избеглицама и немоћнима. Била је неуморна у хуманитарним активностима до позне доби. После рата прешла је у манастир Нотр дам д-Сион у Паризу, и време проводила махом у молитвама и помагању сиромашнима. Прешла је у католичанство и преминула је у манастиру 1941. године, четири деценије после свог супруга (краљ Милан умро је у Бечу 1901). Сиромашна и заборављена, краљица Наталија сахрањена је на француском гробљу Ларди.

14 Писмо се чува у Архиву Србије.

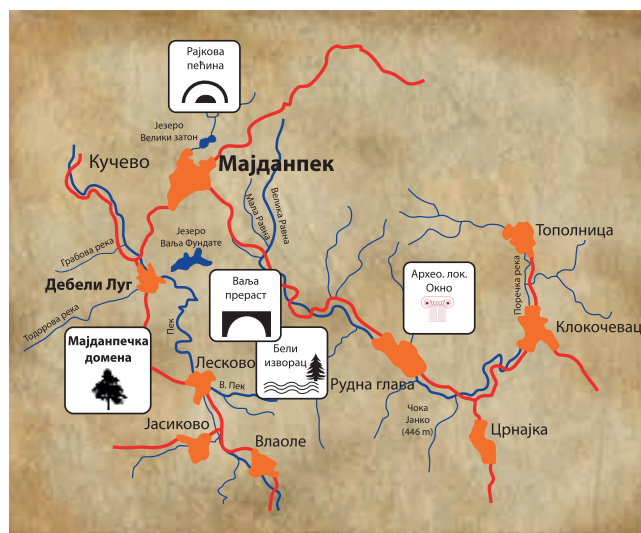
15 Књига МОЈЕ УСПОМЕНЕ - краљица Наталија Обреновић, предговор: Љубинка Трговчевић, стр.30 (Српска књижевна задруга, Београд 2006.)

Тестамент краљице Наталије и имена наследника дуго су били предмет нагађања. Према писању штампе, Милутин Новаковић (81) из села Доња Горевница надомак Чачка проглашен је, одлуком Општинског суда у Чачку 2005. године, за најближег потомка династије Обреновић, као чукунунук Јакова Обреновића, брата по мајци кнеза Милоша. Породица Милутина Новаковића поднела је преко свог адвоката француским властима званичан захтев за отварање тестамент краљице Наталије.¹⁶

„Постоје различити подаци о њеном богатству; негде се бележи да је у мираз донела приход од 18.000 фунти годишње, а на другим местима се помиње да јој је породица спадала у најбогатије у Русији. Сигурно је да је добар део њеног мираза отишао на Миланове дугове пошто му је она у јануару 1893. писала да му не може дати захтевану суму јер: Моја имовина није оно што ви мислите и за то сте и ви криви.“¹⁷

О краљици Наталији написан је већи број чланака и студија, неколико романсираних биографија, али ће неки детаљи, изгледа, заувек остати тајна.

Весна Босанац

16 Лист Блиц, 8.12. 2005.

17 Књига МОЈЕ УСПОМЕНЕ - краљица Наталија Обреновић, предговор: Љубинка Трговчевић, стр. 26 (Српска књижевна задруга, Београд 2006.)

Јевремовац

На северном, тупом углу раскрснице улица Таковске и Далматинске, подигнут је између два рата монументални улаз у Ботаничку башту „Јевремовац“, чија је основа, споља гледано, конкавна. На тако настали слободни простор испред капије гледају две клупе од вештачког камена. Преко пута, оштри угао Далматинске с Таковском био је некад такође одсечен да би се добила троугласта „зелена површина“ са дрвено-гвозденим клупама (пре извесног времена је на простору тог паркића подигнута пословно-стамбена зграда). Уз импозантно прочеље и северни портал Рударско-геолошког факултета (који је у време писања овог текста користио један ноћни клуб, чак са црвеним тепихом), даноноћно прометна раскрсница ипак делује готово као невелик трг који се на западу отвара у двориште чувене „Палиулске школе“, данашње Основне школе „Вук Караџић“. На каменим клупама се преко дана ретко ко може видети. Сећам се да су се ту, седамдесетих година 20. века, у слепоноћним сатима кад Таковска опусти, понекад могли видети гимназијалци и студенти пристојног изгледа, како до ситних сати жучно расправљају о тешким темама, а затим се зракасто разилазе одлазећи кући сваки са својим младим мислима.

А ако се прође кроз ту велику и украшену капију Ботаничке баште „Јевремовац“, силази се низ северу благо нагнут врт чија је умерено велика површина од неколико хектара заклоњена високим растињем па се, осим зими, њен крај не може назрети погледом. Зато би, а и с обзиром на монументалност улазне капије (Слика 1), понеки посетилац могао да очекује и већи

Слика 1: Главна капија.

простор. Код самог улаза налази се биста Јосифа Панчића (Слика 3), оснивача београдске Ботаничке баште, који ипак није доживео да закорачи у врт на „Јевремовцу“. Бронзано попрсје дело је Николе Вукосављевића, а постављено је на масивни пиједестал 2003. Ниједно здање вредно пажње се међутим још не помаља. Чак је и очекивана стаклена башта с те стране потпуно скривена растињем.

Слика 2: Главна капија: детаљ.

Слика 3: Никола Вукосављевић: Јосиф Панчић, бронза 2003.

Свеједно, из сенки баште лети долази врло пријатна свежина, а како посетилац улази дубље у њу тако се бука Таковске утишава, а једна за другом јављају се птице својим зовом и песмом. Чак и оне ко нема много маште, на ум пада овештала синтагма „Оаза мира у срцу Града“. Тешко је не сложити се с њеном применом на Ботаничку башту „Јевремовац“. Њу грађани знатног дела Палидуле доживљавају као свој фини, мали, мирни, чисти, ограђени, неговани и уљудни народни парк, у који долазе по своју дозу опуштања, спокојства, уживања и одмора. И заиста, по Генералном плану Београда, Ботаничка башта „Јевремовац“ припада скупу јавних површина за паркове и јавно зеленило.¹ А дубоко скривено столетним сенкама, мирује и бронзано попрсје професора Недељка Кошанина (Слика 4), дугогодишњег управника Ботаничке баште „Јевремовац“ (1905–1934), који је поставио највише стандарде њеном трајању. Можда је

Слика 4: Милун Видић: Биста Недељка Кошанина, бронза.

зато поглед бронзаног Кошанина усмерен ка управничковој канцеларији.

Панчићева Ботаничка башта

Панчић је једну, сасвим скромну, ботаничку башту затвореног типа посадио још 1853. у половини невеликог дворишта Лицеја, тада у згради Конака кнегиње Љубице у Богојављенској улици, и за ту сврху му је дозвољено да посече дуд који му је био на сметњи. Од тада се свим силама трудио да добије нови и већи простор за ту сврху. То му је успело тек 1874, када је, како је сам рекао, први био заградио једну ледину на Дорћолу, на површини од само 1,75 хектара, на државном власништву насталом после одласка београдских Турака². Било је то на јалији између Дунавске улице и самог Дунава, опасно близу његових ћудливих вода, које су 1887. пробиле новоподигнут насип и нанеле велике штете Ботаничкој башти. Ипак је др Јосиф Панчић, као управник Српске краљевске ботаничке баште³, добио прилику да почне да остварује два своја циља: (1) да олакша ученицима Ботанике приступ у све гране те науке и (2) да гајењем биљака из Србије поступно спрема и што брже доврши познавање отачанствене Флоре⁴. Панчић је ту имао у виду Ботаничку башту у служби научно-стручног задатка израде Флоре као националног пописа биљака (*Enumeratio Plantarum Serbicarum*)⁵. Нажалост, одмах по Панчићевој смрти, у две узастопне године, 1888. и 1889, његова Српска Краљевска ботаничка башта у Београду опет је два пута страдала од поплава. Оне су скоро у потпуности уништиле биљни фонд који је покојни Панчић био сакупио и неговао, а преостале биљке су 1889. премештене у двориште Велике школе у Капетан Мишином здању, да би одатле могле бити пресељене на ново, безбедније место. Сматра се да су те редовне поплаве изазвале или убрзале доношење одлуке за трајно решење простора за нову Башту, које се отворило у виду задужбине краља Милана.

Задужбинско имање „Јевремовац“

Дедовина краља Милана, коју је назвао „Јевремовац“ по Јеврему Обреновићу, имање је површине нешто преко пет хектара на

Слика 5: *Стева Тодоровић*: Краљ Милан у гардијској униформи, 1883, Народни музеј у Београду.

Слика 6: *Арсинидис Иконому (Арсинид Економа)*: Јеврем Обреновић, 1850–1860, Народни музеј у Београду.

КРАЉ МИЛАН ОБРЕНОВИЋ

Милан Обреновић рођен је у Марашешти у Румунији 1854. године, као син Милоша - сина Јеврема Обреновића, рођеног брата кнеза Милоша Обреновића и румунске грофице Елене Марије Катарци. Бригу о њему, већ од шесте године, преузео је његов рођак, кнез Михаило Обреновић, који га, по сазревању, шаље на школовање у париски Лицеј. Будући да кнез Михаило није имао мушког порода, то је Милан, после његовог убиства 1868. године у Кошутљаку, проглашен за новог наследника, с тим што ће земљом, до стицања пунолетства 1872. године, уместо њега владати намесништво.

На почетку своје владавине, све до ратова с Турском 1876-78, ослањао се на Русију, али се, након Берлинског конгреса, који је Србији, поред независности, донео и присаједињавање Ниша, Лесковца, Врања, Пирота и Топлице, те због наклоности руске дипломатије стварању велике Бугарске на рачун Србије - све више окретао Аустроугарској.

Под његовом владавином остварен је вековни сан српског народа: Кнежевина Србија је 22. фебруара 1882. проглашена за краљевину, а он за њеног првог краља. Године 1889, под притиском народног незадовољства, абдицира у корист малолетног сина Александра. Супруга Наталија је, под његовим притиском, 1891. протерана из земље, али је Влада већ 1892. донела закон по коме се краљу Милану забрањује боравак у Србији и поновно добијање српског држављанства без приволе Народне скупштине. После тога се неколико пута

враћао у Србију и одлазио из ње, да би 1897, по наређењу сина - краља Александра, постао врховни командант активне војске Србије. Отворено се супроставио синовљевој одлуци да се ожени Драгом Машин, након чега је заувек отишао из Србије, крајем 1900. године. Умро је у Бечу, у 47. години.

Често се заборавља се да је у време његове владавине Србија направила џиновски корак ка XX веку: обновио је и проширио инфраструктуру, нарочито постојећу путну и железничку мрежу, што је, уз убрзану индустријализацију земље, омогућило нагли привредни успон. То је време када почиње да става нова буржоаска класа у Србији и почињу да се стварају нове политичке странке. У време његове владавине утемељен је рад многих просветних и културних установа, подигнути су Народно позориште, кућа Крсмановића и једна од најлепших зграда тог времена Нови двор у Улици краља Милана (данашњи Стари двор). Основана је Народна банка, Српска краљевска академија, уведен нов уједначен систем мера, донесен - за тадашње прилике, врло слободоуман Устав 1888, а тадашњи закони о штампи и зборовима били су изнад европских стандарда. Поставио је и темеље модерне српске војске. Краљ Милан је финансирао и обнављање многих манастира и цркава, помагао развој школства, установио Орден светог Саве за заслуге на пољу просвете и културе, а покљонио је и „држави на просветне цели“ имање да се употреби за подизање Ботаничке баште назване „Јевремовац“, која је у оно време била међу најлепшима на Балкану.

Палилули. Иако га краљ Милан (Слика 5) помиње као башту, тамо су били његов воћњак и коњушнице⁶, али је било и доста шумског дрвећа⁷, „као и неке ретке зељасте биљке“⁸. И данас тамо има старих самониклих стабала тих врста.

Постоји мишљење да је, по савету или наговору свог личног лекара, славног ботаничара др Саве Петровића⁹, краљ Милан Обреновић после абдикације фебруара 1889, за нову Ботаничку башту даровао „Јевремовац“ Великој школи. Једини услов је био да се сачува име, „зарад сећања на нашег славног претка Јеврема Т. Обреновића, великог љубитеља народне просвете.“¹⁰ Башта се Сави Петровићу наводно одужила венцем од свежег цвећа из својих леја, који је положила на његов ковчег¹¹, али то је могло бити цвеће само из старе Баште, јер су радови на новој почели тек годину дана после смрти др Петровића¹². А како је сахрана била у јануару, избор свежег цвећа није могао бити велики. У ствари, писмо којим је краљ Милан даровао „Јевремовац“ држави, носи датум 2. август (22. јул по новом календару) 1889, дакле пола године пошто је умро његов лични лекар, иако то не значи да одлуку није могао донети знатно раније, још за његовог живота.

Природа тог правног чина није легат¹³, а документ о даровању још је мање указ краља Милана, како се то понегде наводи¹⁴, јер је упућен министру просвете и црквених послова у време када је Милан већ сишао с трона у корист малолетног сина коме је, по Уставу, поставио намеснике. Само писмо гласи:

Господину Министру Просвете и Црквених послова,

Данас, на први рођен-дан по миројомазању мога сина, Њејојој Величанства Нашега Краља Александра I, нашао сам се побуђен дајти држави на просветне цели, и по за ботаничку башту, своју башту овде у Београду, у одељењу палилулском, преко јуџа палилулске касарне, под једним условом, да се ова башта зове: „Јевремовац“, зарад сећања на нашега славног претка, мојега и мојега сина, Господара Јеврема Т. Обреновића, великог љубитеља народне просвете.

Молим Вас, Господине Министре, да будете добри примити у име државе овај дар.

Милан

У Београду, 2. Августа 1889.

Господар Јеврем, како су звали Јеврема Обреновића (Слика 6),

заиста је био Миланов и Александров славни предак, и заиста је био љубитељ народне просвете и мецена. Он је био најмлађи рођени брат кнеза Милоша и једна је од најупадљивијих историјских фигура у Кнежевини Србији свог времена. Рођен је 1790. у пожешком селу Средња Добриња, као најмлађе дете из обострано другог брака Теодора Михаиловића и Вишње Урошевић. Презиме Обреновић је, као и рођена браћа, кнез Милош и господар Јован, преузео по угледу на своју полубраћу (синове из првог брака мајке Вишње). Умро је 1856. у изгнанству, у румунској Влашкој на свом имању Манасија у Јаломичком округу, где је сахрањен у цркви коју је сам подигао. Између осталог, господар Јеврем је био оборкнез шабачке, ваљевске и соколске нахије (1816–1831) и у том периоду је управљао целом северозападном Србијом. После га је кнез Милош поставио за губернатора вароши и нахије београдске (градоначелника Београда), и на том положају је остао до 1936. Окупао је књижевнике, ширио своју приватну библиотеку и збирку слика, и великим прилогом помогао да се 1832. оснује Народна библиотека, а новчано је подржавао и школовање младих људи у иностранству.¹⁵

Ботаничка башта

Кад је 1889. добијен „Јевремовац“, имање површине 5 хектара и 2 ара, за првог управника постављен је Стеван Јакшић, а радови су почели 1890, одмах чим су се скупила почетна средства, и трајали су неколико година. Неки делови Баште су морали бити риголовани¹⁶, неки нивелисани, а део је био риголован и прекопан уз уношење стајског ђубрета¹⁷. Занимљиво је да је током прекопавања нађена римска некропола.¹⁸ Други управник Живојин Јуришић (од 1899. до 1901) објашњавао је како је подизање једне ботаничке баште увек доста скуп и иначе спор посао, а у тадашњој Србији још додатно отежан лошим унутрашњим комуникацијама и slabим везама Краљевине Србије са „осталим светом“, што је чинило препреку за брже прибављање како биљака из свих крајева Србије, тако и оних егзотичних којима би се бар донеке дочарала вегетација целог света¹⁹. Велики део Баште остао је да буде воћњак, у који би

Слика 7: Феликс Каниц: Београд: Кућа за њалме у Ботаничкој башти Велике школе.

биле унете све врсте воћака нашег поднебља, али се од те идеје касније одустало. У доњем, северном делу је опет задржана

Слика 8: Базен са водоскоком.

затечена вегетација као шумадијска храстово-церово шума и тако је остало до данас.

На Каницовом цртежу из 1897.²⁰ (Слика 7), види се да је лево од јужног улаза постојала фонтана са кружним базеном – једним од два убла¹⁰ који су били одмах ископани на „Јевремовцу“²¹. Тај водоскок је доцније уклоњен, а убао затрпан²². Остао је доњи базен за водену вегетацију и као појило птицама (Слика 8). Приликом новијих реконструкција, и горњи убао је половишно (симболично) обновљен.

На истој Каницовој илустрацији види се да северно од Ботаничке баште „Јевремовац“ још није било ништа изграђено, него је пуцао поглед до Дунава. Такође се, у доњем левом углу види зграда бондручара²³ некадашње коњушнице кнеза Милоша, која је као домарска кућа од 60 м², била сачувана у изворном стању све док није почела да се распада, па је реконструисана осамдесетих година 20. века.²⁴

Ботаничка башта „Јевремовац“ наставила је да се уређује и обogaђује, нарочито за време дугогодишњег управљања Недељка Кошанина (од 1905. до 1934. (Слика 4). Оба Панчићева циља остваривала су се са све већим замахом захваљујући и другим Панчићевим ученицима и следбеницима, и тај се замах осећао и далеко изван Београда. Почетком 20. века слате су саднице и семе ретких биљака ради подизања посебних школских ботаничких башти уз гимназије у Пироту и Врању, а и за Општинску градину у Нишу²⁵.

У току свог постојања, које се протегло већ кроз три века, Ботаничка башта је мењала много - и у циљевима, називу и изгледу, и у садржајима и приступима остваривању својих задатака (Слика 9). Од свог оснивања Ботаничка башта је универзитетска установа којом се управља као делом високошколског система у просвети и науци, али је временом додатно ширила своје активности и у правцу других области, као што су заштита природе и култура.²⁶

Растиње на Јевремовцу

Панчић је имао своје идеје о сађењу и гајењу биљака у претходним ботаничким баштама, а нема сумње да је део његових

Слика 9: Ситуација споменика културе Ботаничка башта „Јевремовац“ 2005.¹⁶

засада пренет и на „Јевремовац“. Од тада је Ботаничка башта више пута мењала организацију, структуру, количину и састав растиња гајеног на отвореном, под ведрим небом.

Под руководством првих управника Стевана Јакшића и Живојина Јуришића, Ботаничка башта „Јевремовац“ је сејањем и сађењем за првих двадесетак година достигла богатство од 2333 биљна таксона. У време своје посете 1897. Каниц је затекао биљногеографску поставку у кернеровском стилу и запазио да се међу ретким биљкама из Србије налази, између осталих и, већ тада славна, „*Ramondia Nataliae*“ са Суве планине²⁷.

Програм заштите и развоја из 1996, помиње преко 300 врста зељастих биљака²⁸, а Водич из 2005. појединачно наводи 285 врста само жбунова и дрвећа, за које се сматра да их има око 300 врста и нижих таксона²⁹, што аутохтоних, што страних, а да јединки укупно има око 1500³⁰. Обогаћивање разноврсности обављало се између осталог и поклонима разних шумарских расадника из Србије, Црне Горе и Хрватске, као и даровима приватних колек-

ционара, у чему је често посредовао и помагао покојни професор Бранислав Јовановић, оснивач Арборетума Шумарског факултета у Београду³¹. И све до данас, Ботаничка башта „Јевремовац“ обнавља свој биљни фонд уз помоћ домаћих и страних донација.³²

Стаклене баште

„Велика стаклара“, како је зову у Ботаничкој башти „Јевремовац“, или Стаклени павиљон (Слика 9: 1). саграђена је 1892, а њена гвоздена конструкција купљена је од дрезденске фирме Моцентин³³.

Наручилац стакленика није познат. По једној слободној претпоставци³⁴, то би могао да буде краљ Милан (у абдикацији). Када би се то потврдило, његове задужбинарске везе са Ботаничком баштом би се удвостручиле.

Ту и такву стаклену башту, коју назива *Palmenhaus*, нацртао је Каниц 1897.³⁵ (Слика 7). Стаклена башта имала је првенствено намену одржавања биљака током зиме, али није била погодна и за клијање семена и вегетативно размножавање биљака³⁶. Тек много касније за ту сврху подигнута је посебна мала стаклена башта, тзв. „Множара“.

Током бомбардовања у Другом светском рату, велика стаклена башта је претрпела озбиљне штете. После рата је поново застакљена, али је тек 1975. гвоздена конструкција обновљена и префарбана уз помоћ Републичке заједнице образовања.³⁷

Велика стаклена башта ипак је наставила да пропада, тако да је 2005, кад се један њен део почео да урушава, морала бити затворена за посетиоце. Тек 2014, захваљујући пројекту „Унапређење инфраструктуре високошколских установа у Србији – *EU HETIP*“, који је био остварен уз помоћ донације из предприступних фондова Европске уније, велики стакленик је обновљен после две године радова и свечано отворен у присуству високих званика.³⁸

Мала стаклара подигнута је 1931. у североисточном делу Баште, надамак колском улазу из Улице војводе Добрњца (Слика 9: погрешно означена као „6. Магацин“). Била је намењена размножавању биљака из семена и расада. И она је погођена бомбом у Другом светском рату, а после рата само је делимично

Слика 10: Велика сџаклена башџа, иџточна сџрана.

Слика 11: Велика сџаклена башџа, јужна сџрана.

Слика 12: Велика сџаклена башџа, северна сџрана.

Слика 13: Множара.

обновљена. Убрзо је напуштена, и почела је да се руши и обраста коровом и павитином. Године 1986. била је започета њена обнова³⁹, да би се тек у склопу велике реконструкције Баште на истом месту изградила сасвим нова „Множара“ (Слика 13).

Ограда и капије

Прва ограда Ботаничке баште „Јевремовац“ била је тараба од дасака средњача⁴⁰ и протезала се дуж улица Далматинске, Таковске, Војводе Добрњца и Кнез Милетине (29. новембра, а данас Деспота Стефана), а према западу је одвајала Башту од приватних имања.⁴¹ Међутим, та је ограда брзо трулила, па су се тим проблемом бавили сви први управници, а сваке године је по неки део тарабе бивао замењен.

Коначно је 1925. дрвена тараба почела поступно да се замењује зиданим парпетом и стубовима који носе филарете од кованог гвожђа. И то је трајало годинама због спорог прилива новца са Универзитета. Са западне стране, према приватним плацевима, ограда је била само озидана, без фер-форжеа. На јужном углу баште ограда има главни улаз, са декоративном симетричном пластиком у виду ремефних лављих глава, урни у нишама и вазама на малим кулама, док се на врховима великих кула виде два пара пута⁴² који између себе имају по корпу изобиља (Слика 2). Из Улице војводе Добрњца направљен је неукрашен колски улаз. У послератно време, пошто је 1956. уклоњена скупоцена ограда око Скупштине Југославије, под паролом да од народа ништа не треба да се ограђује, било је захтева да се поруши и ограда око Ботаничке баште „Јевремовац“. Срећом, тадашња управа успела је да ограду одбрани.⁴³

Другом захтеву, међутим, управа Баште није успела да се одупре. Наиме, 1965. затражено је да се на североисточном углу од Ботаничке баште „Јевремовац“ узме неколико ари за нову зграду Урбанистичког завода Београда⁴⁴, чиме је, макар незнатно, нарушена воља задужбинара. Као компензацију, Урбанистички завод је асфалтирао стазе у Башти и о свом трошку померио ограду око „одгриженог“ ћошка баште. На том месту, на углу Палмотићеве и тадашње Улице 29. новембра,

ника је 1970. бруталистичка зграда Урбанистичког завода, која се и данас непријатно надноси над највише крошње биљног блага Ботаничке баште „Јевремовац“.

Ограда је од тада почела да пропада, да пуца и да се слеже, па је Секретаријат за комуналне и стамбене послове Београда 2008. године предузео асанацију и рестаурацију ограде и капије⁴⁵, а радови су се продужили на две године. Том приликом је и Главна капија проширена.⁴⁶

Управна, наставна и друге зграде

Прва Управна зграда подигнута је 1894. у близини југоисточног угла Баште, код раскрснице Таковске и Улице војводе Добрњца, где се налази службени улаз у Ботаничку башту „Јевремовац“ (Слика 9: означена као „3. Катедра за екологију биљака“). У њој је последњи живео професор Љубиша Глишић, дугогодишњи управник Баште, све до своје позне смрти 1987. После тога зграда је прилагођена за радне просторије наставног особља (Слика 14). Године 1898. доселио се у Ботаничку башту Ботанички завод Филозофског факултета. То је отворило питање подизања одговарајућих наставно-научних зграда. Завод се и данас налази у Башти, под именом Институт за ботанику Биолошког факултета⁴⁷. Данашња Управна зграда Ботаничке баште „Јевремовац“ подигнута је 1908, западно од претходне, али готово у додиру с њом (Слика 9: 2). То је сасвим скромна приземна шумска кућица „на лакат“, у алпско-средњеевропском стилу, са видљивим деловима дрвене конструкције и тремом/верандом (Слика 15). Један од управника каже да је Управна зграда „типа котежа“⁴⁸.

Слика 14: Прва Управна зграда из 1894.

Главни простор зграде био је намењен библиотеци, а од још пет просторија једна је била управникова канцеларија. Испод зграде је био простран подрум са ледаром за хладно чување биљног материјала. Подземне просторије су током узастопних адаптација мењале намену, тако да су неке претворене у изложбenu галерију и салу за одбране магистарских теза и докторских дисертација. Библиотека је 1995. претворена у вежбаоницу и слушаоницу за студенте, а књиге су премештене у једну од суседних просторија. Током 2008. и 2009. извршено је темељно реновирање Управне зграде⁴⁹, која је на дуже време по намени остала управно-наставна. Адаптирано је и поткровље (око 160 м²), чиме су добијени нови простори за Хербаријум, наставу и за особље Института. Хербаријум потиче од Панчићевог хербаријума од око 150.000 хербаријумских листова, поклоњеног Великој школи 1860. Библиотека је основана 1853. и броји преко 6000 јединица, укључујући и старе и ретке књиге⁵⁰.

Непосредно уз Управну зграду, подигнута је тридесетих година 20. века такође приземна Наставна зграда од око 150 м². Априла 1941, немачка бомба до темеља је срушила ову зграду. Обновљена је тек 1951, у истим габаритима као она срушена, иако је постојала идеја да се на том месту подигне двоспратно здање. Уместо тога, подигнута је барака 20×10 м чији је рок трајања био 10 година⁵¹.

Та барака са осталим додатним зградама, срушена је 1995. године, да би се направило места за једно „несуђено здање“, које је уз одговарајућу помпу почело да се те године гради као

Слика 15: Управна зграда.

решење смештајног проблема Биолошког факултета, које би збринуло око 1000 студената и 150 запослених наставника и осталог особља. Наиме, тај факултет нема своју зграду, па се предавања и вежбе и даље одвијају на неколико различитих места у граду. У једном повољном политичком тренутку донете су одлуке да се финансира пројект изградње факултетске зграде усред „Јевремовац“. Међутим, после изливања велике количине бетона у темељне и приземне делове здања, радови су 1997. застали због, како изгледа, неотклоњивих недостатака пројекта, а затим су сасвим обустављени (Слика 9: „7. Објект у изградњи“). Обећана средства отишла су за друге намене. Испоставило се и да Биолошки факултет мора претходно да наручи и план детаљне регулације⁵⁴. Настављање радова, „упркос вишегодишњим напорима, још увек није на помолу“, изјава је декана из 2013.⁵⁵ Великим радовима на обнови Ботаничке баште „Јевремовац“ од 2009. до 2014. није био обухваћен наставак радова на том својеврсном „Скадру на Бојани“.

У Ботаничкој башти „Јевремовац“, између Управне зграде и Великог стакленика, постоји и једно подземно противвадушно склониште изграђено у очи или током Другог светског рата од бетона и цигле. Има два улаза и један резервни излаз.⁵⁶

Јапански врт

По пројекту пејзажних архитеката Вере и Михаила Грбића, у Ботаничкој башти „Јевремовац“ 18. маја 2004, уз помоћ једне јапанске фирме, отворен је минијатурни Јапански врт (Слика 16), као колекција далекоисточне флоре. Има чајну кућицу, мостић преко потока, језерца и стазе.

Споменик и природе и културе

На предлог Завода за заштиту природе Србије, а због богатства и разноврсности биљака које у њој живе, Ботаничка башта „Јевремовац“ је Уредбом Владе Републике Србије из 1995. проглашена спомеником природе од великог значаја (друге категорије) са посебним режимом.⁵⁷ Она је и значајно градско станиште птица. А по речима једног од управника⁵⁸, Ботаничка башта „Јевремовац“ најпосећеније је заштићено природно

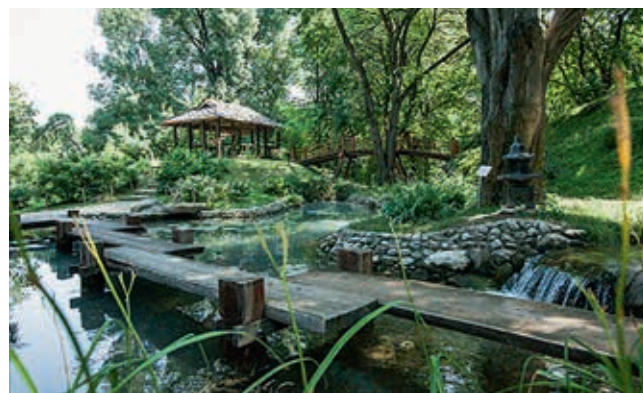
добро у Србији. Годишње Башту види око 60.000 посетилаца. Ботаничка башта „Јевремовац“ од 2007. ужива и статус споменика културе⁵⁹. У образложењу се посебно наглашава да је реч о простору великих културно-историјских и архитектонских вредности. Он је поклон краља Милана а наслеђен је од Јеврема Обреновића. Наводе се затим архитектонске одлике Велике стаклене баште, као и велики број различитих биљних врста на малом простору. Апострофирана је и улога Јосифа Панчића.

Воља Задужбинара

Ако би ко намерио да процени у којој је мери спроведена воља задужбинара, јесу ли схваћене побуде Милана Обреновића и колико су, после столећа и четврт, остварени циљеви тог необичног, краљевског дародавца, могао би да закључи следеће:

Држава јесте до данас задржала и сачувала поклон и даље га користи за националну Ботаничку башту, иако је између два рата било више покушаја да се универзитетска Ботаничка башта из срца града измести у зелени појас изван центра.

На задужбини „Јевремовац“ не само да је основана и одржана прва Ботаничка башта у Србији, него су временом у њој створене такве нове вредности које је Србија званично признала како у области очувања природне, тако и у заштити културне баштине. Данас Ботаничка башта поносно носи име „Јевремовац“, у духу јединог услова краља Милана. По други пут. Међутим, кад је последњи Обреновић 1903. заувек збачен с престола који су преузели Карађорђевићи, није се инсистирало на спомињању имена било ког члана свргнуте породице. Најславнији управник

Слика 16: Јапански врт.

Баште професор Недељко Кошанин покренуо је 1928. „Гласник Ботаничког завода и баште“, али „Јевремовац“ није фигурирао у наслову ни на француском ни на српском језику⁶⁰. Касније, револуционарни занос комуниста одмах је по ослобођењу у Другом светском рату променио скоро сва имена и називе који су подсећали на свргнуту монархију, а поготово није враћао оне називе из давних времена Обреновића. Негативан однос комуниста према задужбинама уопште⁶¹, није пружао прилике за враћање назива „Јевремовцу“. У оба та историјска периода корисници поклоњеног добра били су престали да испуњавају једини услов задужбинара, али имање нису вратили.

Краљ Милан је „Јевремовац“ изричито и искључиво наменио за Ботаничку башту. Ни за шта друго. Уступање макар и малих површина за друге намене, као што је зидање Урбанистичког завода или покушај подизања факултетских здања, тешко да може да се помири с неприкосновеном вољом задужбинара. Не може се прихватити оправдавање о горућим потребама Биолошког факултета или изговор о занемариво малим површинама које је заузео Завод. Најопаснија је она ерозија која иде малим корацима.

- 1 Генерални план Београда 2021. Београд: Службени лист града Београда 27/2003, 25/2005, 34/2007.
- 2 Тајић, Б. 1996: *Спомена јодичињаца Ботаничке баште Јевремовац*. Београд: Завод за уџбенике и наставна средства.
- 3 Панчић, Ј. 1888: *Српска краљевска ботаничка башта 1887*. Београд: Краљевска српска државна штампарија.
- 4 Панчић, Ј. 1881: *Ботаничка башта у Београду*. Београд: Просветни листик 2(7): 249–256.
- 5 *Pančić, J, Jurišić Ž. J. et J. Bornmüller 1888: Regius Hortus Botanicus Belgradensis 1887. Belgradi in Typographia Status.*
- 6 Тајић *op.cit.*
- 7 Јуришић, Ж. 1899: *Ботаничка башта „Јевремовац“ у Београду*. Београд: Државна штампарија.
- 8 Јовановић-Јуџа, С. 2005: *Чудесни свети биљак Ботаничке баште „Јевремовац“: Водич кроз дендрологију*. Београд: Биолошки факултет Универзитета у Београду.
- 9 Соширов, С. 1985: *Др Сава Пејтровић – животи и дело*. Ниш: Универзитет у Нишу: Спомен јодичињаца Флоре околине Ниша (илустрациони реферат). Тајић, *op.cit.*
- 10 Сиљевановић, В. 2013: *Академици САНУ и ректори Универзитета у Београду: Јосиф П. Панчић*. У: Сл. Сиљанковић (ур): 160 година биологије. Београд: Биолошки факултет.
- 11 Соширов, *op.cit.*
- 12 Јовановић-Јуџа, *op.cit.*
- 13 Тајић, *op.cit.*
- 14 Сиљевановић.
- 15 Јовановић, Н. 2003: *Јеврем Обреновић – скица једне политичке каријере*. Београд: Историјски часопис 50: 99–130.
- 16 Рицоловање – ирригација земљишта дубоким орањем.
- 17 Тајић, *op.cit.*
- 18 Каниц, Ф. 1985: *Србија, земља и савановни живот од римског доба до краја 19. века I*. Београд: Српска књижевна задруга и ИРО „Рад“.
- 19 Јуришић, *op.cit.*
- 20 *Kanitz, F. P. 1904: Das königreich Serbien und das Serbenvolk : von der Römerzeit bis zur Gegenwart 1. Leipzig: B. Meyer.*
- 21 Окрули базен.
- 22 Тајић, *op.cit.*
- 23 По Јуришићу (*op.cit.*), ископао га је још Господар Јеврем, за рибњак,
- 24 Зграда грађена системом бондрука иј. с дрвеним скелејом.
- 25 Крумин-Соширов, С. 2006: *Од јесенасивнице до биологије*. Ниш: Нишки културни центар: *Unus mundus* 19–22: 569–577.
- 26 *Detto.*
- 27 Марин, П. 2013: *Институција за ботанику и Ботаничка башта „Јевремовац“*. У: Сл. Сиљанковић (ур): 160 година биологије. Београд: Биолошки факултет.

- 28 Kanitz, F. P. 1914: *Das Königreich Serbien und das Serbenvolk von der Römerzeit bis zur Gegenwart 3: Staat und Gesellschaft (Durchgesehen und ergänzt von Bogoljub Jovanovic)*. Leipzig: Bernhard Meyer.
- 29 Јовановић, С, Марин, П, Лакушић, Д, и Јуџа-Јовановић, С. 1996: Програма заштитице уи развоја љриродној добра „Бојаничка башија Јевремовац“, Биолошкој факултетија Универзитетија у Београду, Инститиуи за бојанику и „Бојаничка башија Јевремовац.“
- 30 љодврсиа, варијетија, форми и хибрида.
- 31 Јовановић-Јуџа, *op.cit.*
- 32 *Detto*.
- 33 Радичевић, Н.: *Eurobank EFG* улаже у обнову Бојаничке башије. Београд: Политикиа online 05.10.2006. <http://www.politika.rs/rubrike/Beograd/t8555.lt.html>.
- 34 Није веродостојна информација Р. Рисић (Сџо љодина сџакленика у Бојаничкој башији „Јевремовац, Београд 1992: Шумарсџиво 5/6: 94–95) да је оранжериија донетиа из Лајпција и љодиштуа 1904.
- 35 Досије сџоменика кулџуре Бојаничка башија “Јевремовац” у Београду. Београд 2006: Документиација Завода за заштитиу сџоменика кулџуре љрада Београда СК-320.
- 36 Просен, *op.cit.*
- 37 Kanitz 1904, *op.cit.*
- 38 Таџић, *op.cit.*
- 39 *Detto*.
- 40 Реконструисана Бојаничка башија „Јевремовац“. Београд: Министарсџиво љросветије, науке и џтехнолошкој развоја Републике Србије, Даџум љоследње измене џетиак, 03 окџобар 2014 15:51, <http://www.mprn.gov.rs/vesti/1545-rekonstruisana-botanicka-basta-jevremovac>.
- 41 Таџић, *op.cit.*
- 42 Даска која се добија џестерисањем из срца џруица.
- 43 Таџић, *op.cit.*
- 44 Дебељушкати и наџ дечачић (од лаџинској *putus*, иџталијанској *putto*).
- 45 Таџић, *op.cit.*
- 46 *Detto*.
- 47 Санација и ресџаурација оџраде Бојаничке башије „Јевремовац“. Београд: БЕОИНФО ВЕСТИ 26.06.2008. <http://www.beograd.rs/cms/view.php?id=1319828>.
- 48 В. М.: Касне радови на реконструкцији Бојаничке башије „Јевремовац“: Завршен само део оџраде у Таковској улици, Сџакленик и даље затворен. Београд: Блиц 25.07.2009. 09:15h. <http://www.blic.rs/Vesti/Beograd/103266/Zavrshen-samo-deo-ograde-u-Takovskoj-ulici-Staklenik-i-dalje-zatvoren->.
- 49 Кнежевић-Вукчевић, Ј. 2013: 160 љодина биолоџије. У: Сл. Сџанковић (ур): 160 љодина биолоџије. Београд: Биолошки факултетија.
- 50 Таџић, *op.cit.*
- 51 Нинковић, М.: Јевремовац добија ново лице. Београд: Блиц 16. 03. 2009. 08:13 Blic online <http://www.blic.rs/Vesti/Beograd/83730/Jevremovac-dobija-novo-lice/print>.
- 52 Милановић, Х. 2008: Заштитиена љриродна добра Београда. Београд: Секретаријати за заштитиу животиине средине и Завод за заштитиу љрироде.
- 53 Таџић, *op.cit.*
- 54 Синановић, Н.: Факултетија као Скадар на Бојани. РТС, 05.05.2013. 08:35–09:40, <http://www.rts.rs/page/stories/sr/story/125/Dru%CS%A1tvo/1317752/Biolo%CS%A1ki+faikul+tet+kao+Skadar+na+Bojani.html>.
- 55 Кнежевић-Вукчевић, *op.cit.*
- 56 Склонитије – Бојаничка башија „Јевремовац“. Београд 2015: UNDERГРАД, <http://undergrad.rs/skloniste-botanicka-basta/>. В. М, *op.cit*
Кнежевић-Вукчевић, *op.cit.*
Таџић, *op.cit.*
Нинковић, *op.cit.*
Милановић, *op.cit.*
- 57 Службени џласник РС 23/1995.
- 58 Јовановић-Јуџа, *op.cit.*
- 59 Службени џласник РС 20/2007.
- 60 Сџевановић, Б и М. М. Јанковић 1998: Јубилеј и џтрадиција – 70-џодинишница Гласника Инститиуија за бојанику и Бојаничке башије Универзитетија у Београду – најсџарије бојаничкој часоџиса у Србији. Београд: Гласник Инститиуија за бојанику и Бојаничке башије Универзитетија у Београду 32: 1–26.
- 61 Јаковљевић, М. 2011: Правна криџика национализације задужбина (обрада). Београд: Задужбинар 1: 66-68.

Воислав Васић

СТУДЕНТСКИ ДОМ „КРАЉ АЛЕКСАНДАР I“

После Првог светског рата, Београд је од престоног града и пограничне вароши мале државе Србије, прерастао у метрополу нове, територијално знатно увећане државе, првобитно конституисане као Краљевина Срба, Хрвата и Словенаца, касније преименоване у Краљевину Југославију. Тако је

дошло до знатног ширења градске територије Београда, као и до прилива становништва из свих крајева нове државе, али и руских емиграната после Октобарске револуције. Међуridoшима је био и велики број студената, нарочито из Македоније и Црне Горе. У условима тешке стамбене и материјалне кризе, студенти су се махом сналазили служењем у породицама, станујући најчешће у нехигијенским условима. Овакво стање претило је да изазове социјални бунт и

студентске немире, па је средином двадесетих година донета одлука да се изгради централни студентски дом у склопу терена намењеног факултетским објектима, од Београдске улице до раскрснице Булеvara краља Александра и Улице краљице Марије.¹ На Светог Саву, 27. јануара 1926. године, краљ Александар је обавестио ректора Београдског универзитета о својој намери: „Брига о добрим сиромашним ђацима свију наших крајева на Београдском универзитету води ме да вам јављам о својој намери да им подигнем кућу.. Кад студентски дом буде саграђен предаће се Универзитету.”²

За градњу Дома средства су црпљена из фонда основаног на дан венчања краља Александра и краљице Марије, 8. јуна 1922. године. Општина је Краљевском фонду уступила земљиште.³ Већ 9. маја 1926. краљ Александар је положио камен темељац. Дневни лист „Политика” овај догађај је објавио спојивши две краљеве наизглед различите активности: „Краљ је дао београдским сиромашним инвалидима и ратној сирочади 12.000 динара” и „Сутра у недељу, положиће Краљ камен-темељац студентског Дома, који подиже за сиромашне студенте Београдског Универзитета. Освећење ће бити у 11 часова пре подне. Ректор Универзитета позвао је све студенте да присуствују овој свечаности. Сва студентска удружења скупиће се у 9 часова на Универзитету (двориште и аула старе зграде), одакле ће корпоративно отићи на место свечаности (Тркалиште).”⁴

На дан полагања камена темељаца, „Политика” је објавила опширан непотписани чланак. Из њега сазнајемо да су припремни земљани радови већ били обављени. Писало је: „Поред Краља, присуствоваће чланови Владе, народни посланици, професори универзитета. У универзитетској аули састаће се у девет часова сва студентска удружења њих тридесет и девет, на броју и одатле ће у свечаној поворци са

1 . Тада се звала Ратарска улица, после II светског рата добила је назив 27 марта, а онедавно Улица краљице Марије.

2 Митар Тодорић, Александар први – Краљ Југославије; 1918-1934 (друго издање), стр. 100, Београд – Чачак 2007.

3 Исто.

4 „Политика“ 8. маја 1926. стр. 7.

својим заставама кренути у парк иза игралишта Јединства, где се Дом подиже. Приликом освећења говориће министар просвете г. Миша Трифуновић, ректор Универзитета Павле Поповић и један од студената.” У новинском чланку био је изнет и предрачун – девет до десет милиона динара. Писало је да је материјал већ довучен и да су подигнуте привремене канцеларије: „... радиће се америкашки, брзином којом ниједна јавна велика зграда у Београду још није дигнута.” У чланку је изнета и доста амбициозна прогноза о трајању радова: „Сматра се да ће Дом бити готов до 1. новембра, тако да ће се 1. децембра студенти моћи већ да у њега уселе.” Дат је и

детаљан опис будућег изгледа и функционалности објекта, подаци о смештајним капацитетима, као и главна пројектантска, извођачка и надзорна имена одговорна за реализацију овог пројекта: „Врховни надзорни инжењер је Пера Поповић, начелник Министарства Грађевина. Планове су израдили г. Божидар Живадиновић, архитект и Коваљевски, инжењер. Извођење зграде поверено је г. Иву Валанди, инжењеру, а саме фасаде и спољни украси г. Коваљевском.”⁵

Упркос амбициозним најавама, зграда Дома била је довршена током 1927. године, када су кренула усељавања студената, а званично отварање и освећење Дома било је 8. априла 1928. године.⁶ Ипак, за такав објекат можемо рећи да је подигнут веома брзо и по сасвим реалној динамици.

Израда пројекта била је поверена архитекти Ђорђу (Георгију)

⁵ „Политика“, од 9 маја 1926. Наслов: **НОВИ СТУДЕНТСКИ ДОМ КРАЉЕВ ДАР ОМЛАДИНИ.**

⁶ Митар Тодорић, Александар први – Краљ Југославије; 1918-1934 (друго издање), стр. 100, Београд – Чачак 2007.

Павловичу Коваљевском, руском емигранту који је био запослен у Општини града Београда, на изради Генералног плана и Божидару Живадиновићу, архитекти, а као сарадник на пројекту овог здања помиње се и архитекта Виктор Лукомски. Архитектура објекта одговара академском образовању архитекте Коваљевског и објекат се са историјско-архитектонског становишта може сматрати једним од најзначајнијих споменика који су руски академичари емигранти оставили у Београду. Посебан значај објекат добија својим угаоним положајем, на раскрсници веома старих улица, па и комплекса јавних објеката, од Дома синдиката, преко Народне скупштине, до Ташмајдана и Универзитетског комплекса.

Ђорђе (Георгије) Павлович Коваљевски припадао је групи млађих инжењера архитеката, који су из Русије дошли са завршеним студијама. Након завршетка Првог светског рата, који је у Русији окончан Октобарском револуцијом, у Краљевину Срба, Хрвата и Словенаца стигло је више од педесет хиљада руских избеглица. Руски емигранти у наведеном

Свечано освешћење Студентског Дома

— У присуству Краљевог изасланика, министра просвете и најугледнијих грађана престонице јуче је отворен Студентски Дом, Краљева Задужбина —

броју били су високо образовани и дрштвено позиционирани у царској Русији. У својој новој домовини су, могло би се рећи, надоместили и унапредили готово све сфере живота једне ратом исцрпљене средине која је остала без трећине свог становништва. Руске архитекте у Београду пројектовале су монументална здања за потребе државе и двора, што им је донело атрибут државних архитеката. Као запосленик у Општини града Београда, на начелничком положају, Коваљевски је највише удела дао у урбанизму града Београда и уређењу простора леве обале Саве. Приликом израде Генералног урбанистичког плана 1923. године, самоиницијативно је направио пројекат за проширење престонице на то подручје. У том пројекту архитекта Коваљевски урадио је прву урбанистичку скицу Београда са мостом преко Аде Циганлије. Ова урбанистичка визија реализована је 2012. године, односно после 89 година. Земунске локалне власти ангажовале су 1931. године Коваљевског да изради прелиминарни концепт регулације Земуна. Одлуком Београдске управе 1934. Земун је, заједно са бежанијском и дванаест других општина, укључен у састав престонице. Том приликом дошло је и до одлагања пројектовања регулације Земуна и израде првобитног концепта проширења Београда на леву обалу (све до завршетка Другог светског рата). Међутим, остаје да је први урбанистички план ширења Београда преко леве обале радио Коваљевски. Од појединачних пројеката, Коваљевски је поред Студентског дома, пројектовао и зграду Тржнице у Крагујевцу, Ватрогасни дом у Крагујевцу, Велико степениште на Калемегдану, а приписује му се и пројекат виле апотекара Величковића у Нишкој Бањи.⁷ Студентски дом, као најрепрезентативније архитектонско остварење Коваљевског, конципиран је као слободно стојећи објекат разуђеног, трапезоидног облика основе. Силуета објекта је масивне кубусне форме. На главној фасади (окренутој ка раскрсници Улице краљице Марије и Булеvara краља Александра) доминантни су улазно степениште и балкон

7 Као државни чиновник није имао право да потписује приватни пројекат.

Јуче, на Благовести, освешћена је Краљева Задужбина, Дом Студената Београдског Универзитета.

Студенти, који су сав свој труд уложили да ова свечаност буде што достојанственија и лепша очекивали су да ће њој присуствовати и сам Краљ. Али Краљ је јуче изјутра отпутовао на Беољ и освешћењу Студентског Дома био је присутан Краљев изасланик пуковник г. Антоније Покић.

У дворани Дома студенти су још од јутра припремили све што треба за свечаност. Кроз дугачак шпалир пролазили су гости и заузимају места у дну сале поред малог импровизованог олтара.

Управник Дома г. Илија Петковић старао се да све буде у реду и на време. Поред ректора Београдског Универзитета, декана и професора свих факултета, на студентско славље дошли су министар просвете г. Грол, председник општине г. др. Кумануди, г.г. Марко Јеко, Лука Велонић, генерал В. Јовановић, Вајферт, Гончић, Радојловић и велики број угледних престоничких личности.

Дворски прота г. Мића Поповић, узда свештеника, почео је обред освешћења, док је Академско Певачко Друштво „Обилић“ одговарало.

На завршетку кратке службе „Обилић“ је отпело државну химну.

У сали је владала савршена тишина када су се затуле речи седога свештеника:

— Љубав Краљева подига је овај Дом у коме смо се сакупили и подigli молитву за срећан и дуг живот његов и његовог Дома. У овом дому загрлила су се синовице оца отаџбине без обзира на вору и на отаџбине разлике. Вама, омладино, нашо отаџбине, наш Краљ подига је овај Дом. Он је сличан општини у којој брјуи тиха песма вредно пчело. Нека би дао Бог да наше бављешце у овом Дому буде од користи и вама и вашој отаџбини. Жипео осипава овога Дома!

И студенти и њихови гости одушевљено су клицали Краљу и радосно пљескали.

А свештеник, уз свој благослов пожелио је: да живи универзитетска омладина.

Говор ректора Универзитета

Ректор Београдског Универзитета г. Чед. Митровић устао је и кратким говором поздравно овај догађај за живот универзитетске омладине:

Први пут је данас ова нова кућа прикупила одабране госте под свој кров и мени је додешца висока част да у име Универзитета по народном обичају природим освешћењем и поздравим све уважене учеснике ове свечаности. Испуњавам радо ову дужност и држим да ћу јој најбоље одговорити ако пожелни од срца: да љубав, слога и радост прати све, који у ову кућу буду улазили и из ње излазили.

Студентски Дом је, дакле, готов и ми са њим сав поносом можемо га посматрати. То је палата, то је украс наше престонице. У њему ће наши салониште сви они добри младићи, који хоће да уче и који теже да се што брже усаврше, а не располажу довољно својим материјалним средствима. Ово

ће бити велики расадник на кога ће се проседијати честити и валиди радници разних струка знања по целој земљи. Онда ће се наша универзитетска омладина у тишини и задовољству припремати за свој будући позив. Ова палена доје Дому је дио обележја, које се ни најдобробријим речима не може описати. Његова вредност онако постављеном наменом толико је велика и значајна да нашу будућност да спада у најбоље предочекности. У просторијама овога Дома треба одиговарати у добу младунског одушевљења све оно што човечјини културним и племенитим: врлине и добре обичаје, љубав према ближњему, љубав и верност према отаџбини, љубав према раду и раду. Онда треба да се одгаји се ме из кога ће се добити најлепши плод. У омладини почива будућност отаџбине, и мија је школа његова ће бити и будућност.

С тога творцу овога најплеменитијег дела, ове највеличанственије задужбине, најлепог добротвору универзитетске омладине ради општег добра и лепше будућности народа нашега народа Њ. В. Краљу Александру I и Универзитет и ми сави сакупа дугујемо највећу захвалност. У то име ја молим господина изасланика Њ. В. Краља да буде тумач наше најпошле захвалности, коју најваљешце и овога свечаног трепуња Њ. В. Краљу.

Говор министра просвете

Министар просвете г. Милан Грол подига значај Краљеве Задужбине за парастаје који ће кроз Дом проћи:

— Захваљујући просветном и племенитом отару Владиславу за школу и омладину, просвета је добила једно ново огњиште. Огњиште не само по оиома Дому, већ по духу и циљу који ова утолино има да сироводо у општину. Пет стотина студената далеко од својих родних домова наћи ће овде, уз чисту постољу и здраву храну, васпитање, развој смисла за друштвеност, за заједницу. Нашим бурним младим срединама то је често недостигајло, а то је њима веома потребно. Дом треба да васпита студентима све што су имали у својим родителским кућама. Захваљујући свима брн гама и старанима нашома се да ће тако и бити. И Владислав и народ добиће из овога Дома оно што очекују: подмладак васпита, образован, пун смисла за друштвеност. Остварићемо мисао дародаваца!

И министар просвете пошва све присутне да заблагодаре Краљу, свом високом добротвору. Сала се пролама од услика: Живео Краљ!

Захвалност омладине

У име универзитетске омладине говори студент географије г. Милан Лутовац:

— Господине изасланиче, господине министре, поштована госпођо и господо!

Ево нас абринутих под топлош зрком Његовог Величанства и већ смо осветили његово благодије. Тежак живот прошлости, који смо проводили у влажним и мрачним становима, а многи од нас често пута и под водрим небом, уз то и рђаво животно намирнице, нису нам допустили да се поствимо оиома чему је тежило наше срце. Рушени су наши младунски идеали, живот је постојао несвесно и као последња тога јављало се разочарење. Под таквим околностима није се могло ни мислити на какав озбиљнији рад. Колико је младци, примерних људи било као живота те беда, колико способних није могло доћи да развије свој талент на добро отаџбине! Али благодарећи племенитости Његовог Величанства претопле су патње, сигуно је супне чији

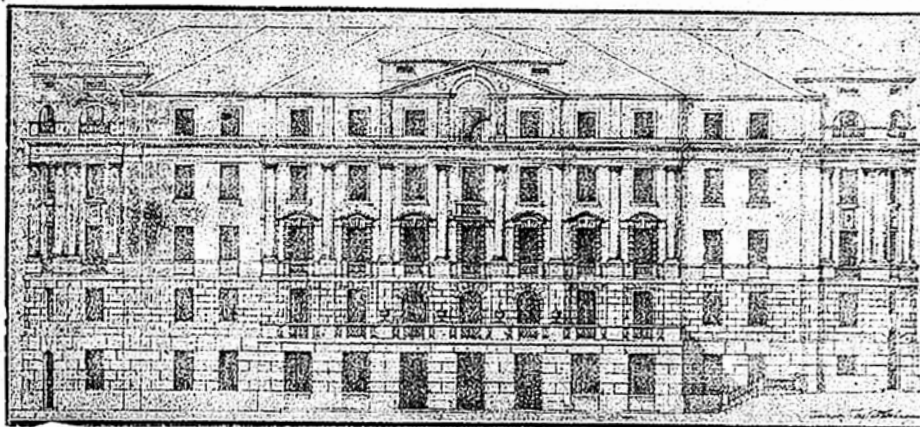

Ректор г. др. Чед. Митровић у групи студената после свечаности

Нови Студентски Дом, Краљев дар омладини

Данас Краљ полаже камен-темељац Студентског Дома, који он подиже за сиромашне београдске студенте.

Поглед из парка на Студентски Дом.

Данас у једнаест часова пре подне, помоћни Краљ камен-темељац Студентског Дома, који он подиже за сиромашне студенте београдског Универзитета. Освећење камена-темељаца извршиће се на најсвечанији начин. Поред Краља, присуствоваће чланови владе, пародни посланици, професори универзитета. У универзитетској аули, састаће се, у девет часова, сва студентска удружења, њих тридесет и девет на броју, и одатле ће у свечаној поворци са својим заставама кренути у парк иза игралишта Јединства, где се Дом подиже. Приликом освећења, говориће министар просвете г. Миша Трифуновић, ректор Универзитета г. Павле Половић и један од студената. Сама зграда је прави краљевски дар.

По предрачуну зидаће ће вепети девет до десет милиона динара. Грађење је започело већ утолско што се земљани радови довршују, материјал је доведен и подигнута привремено камен-целина. Прави рад почиње одмах после освећења. Како је Краљева жеља да сиромашни студенти још ове зиме стекну кров над главом, радиће се оне ривански, брзином којом још ниједна јавна велика зграда у Београду није дигнута. Сматра се да ће Дом бити готов до 1. новембра, тако да ће се 1. децембра студенти моћи већ да у њега уседе.

Под кровом ће бити 2.200 квадратних метара.

Главни улаз и главна фасада биће у оном делу парка, где се Ратарска улица састаје са Александровом. Крила ће бити окренута Александровој и Ратарској, а полеђина игралишту Јединства.

У средини зграде је велико дворниште, а унаоколо парк.

У сутерену, налази се тризорија од 330 квадратних метара, са 250 места за ручања. Пошто ће студената бити око пет стотина, ручаће се у два дела. Ту је затим и огромна кухиња, а с друге стране четириест купатила, целу трално грејање, које доставља топлу воду свима одељењима, подрум за угљак и дрва и перioniца. Из Ратарске улице, која је терепски нижа, тако да је сутерен висок, има и осам соба за студенте. Поред главног улаза, са обе стране је по један споредан.

У приземљу је главни улаз с великим вестиболом и два споредна са округлим степеницама. Затим, једно одељење за разговор, канцеларија за управника са станом, две терасе, једна према Ратарској и Александровој, а једна према башти.

На првом, другом и трећем спрату, има свуда по шездесет и две собе за студенте. Соба са по једним креветом има седам, — пиједла неће бити мања од три метра са четири, — а со-

ба са два кревета има двадесет четрдесет и две. Према томе, спаваћих места биће у свему четири стотине деветдесет и једно.

Фасада и цела зграда, чији је темељ у облику трапеза, замисљена је у стилу Ренесансе.

Врховни надзорни инжењер је г. Пера Поповић, начелник Министарства Грађевина. Планове су израдио г. г. Вокијад Живановић, архитект и Ковалевић, инжењер. Нарођене зграде поверено је г. Или Валади, инжењеру, а саме фасаде и спевни украси г. Ковалевићем.

У свакој студентској соби биће по једна постела, или две, орман за одељо, сто за рад, столица. Поклопне се нарочита пажња да намештај пред своје скромности буде укусан и леп.

О Дому ће се бринути нарочити управници, коме ће бити придодати надзорник куће и потребно помоћно особље.

И тако, сиромашни студенти београдског Универзитета, који су досега имали један бедни дом, беднији од неког просјачког преноћишта, са једна тридесет не кревета него старих старина, добијају сада, као Краљев дар, читаву једну палату, са удобношћу прворазредног хотела, једну од највећих и најлепших кућа овога Београда.

лаца који су се смерно кретали и сиз у главо одговорали на јекенија, заједно са њихма своје школе. После службе ба патријарх је одржао пријатан говор, у коме је истакао значај патријархове цркве, која је најстарија у Београду. Она је некад, пре подизања Саборне Цркве, била главни престонични храм. Сам патријарх, док је још био жив, делавно је приликом приврне службе, са својим друговима и учитељем да одговара на јекенија.

Док је патријарх држао слово и дес су се верни у цркви кретали и призивали Бога, у великој порти све се коемшало. У шатрама, циркулама и око ринтвишња чинице су се постепено припреме. Кловнови су се махали свима могућим бојама, китани су се огромним перушима да личе на Индијанце и ватичали на главу огромне свињске и магареће маске. Веће ће проз који ће изапати запремањене панвич сваша.

После службе настао је интересантан цирков. Чинија, са патријархом и осам свештеника обила је погодно три пута око црквине. Затим се полако и достојанствено кренула кроз читаво село ледерских шатри, циркуса, ринтвишња и свакојаким продајница занмиљивих артикала. Док су стари Палитупци смерно корачали за патријархом, нестрпљива омладина већ је хватала места око „Гранд Вариегара“, Циркуса „Арене“ и око осталих атракција, а већ спремени кловнови проваљили су првене носове кроз рупу својих шатри и жељно изгледали кад ће изијаја да замале за први угао.

Најзад носевани пратиони не баш дуге поворке изашли су из порте. У њој су се још чули гласови побозне несме, кад се изненада са свију стране заори громогласно:

— У! Ху! Ху! Ваа, Ва! Ва! Овамо паред! Чудо невинено!

Нагледало је као да су се сви људи из Ливонце стекли око палитупске пркаце на завијају по овој мајској арбуши.

Циркуски „артисти“ такмичили су се ко ће што глатијим и необичнијим класом да привлачи публицу. И њихова дрвца вије била без успеха. Липија, која још није била одмакла одет се преполовила. Само најстарији и најпобознији Палитупци ишли су у порти да се забављају.

Целог дана, одушевљење је све више и више расло. Кола су играла на све стране, кловнови су хваљили своје подвиге; пуцало се по „атришњима“ и вршило на ринтвишњима. Од свад не хуке и буке зујале су чорску уши на целом оном простору од Бата-Ца-

Универзитет у Београду • Заујубинар • број 2

на првом спрату. Бочне фасаде су истоветно обликоване и пружају се дуж ових улица. Задњи део објекта је окренут према Парку Ђирило и Методије. Фасаде Дома, подеоним венцем рашчлањене су на приземље и три спрата, са низом ритмично распоређених прозорских отвора. Градација на фасадама, од приземља до последњег спрата, изведена је применом декоративне пластике типичне академизму, што наглашава репрезентативност објекта и на најбољи начин презентује друштвену стварност међуратног периода, која је у градитељству тежила ка монументалним и раскошним

академским архитектонским решењима и приближавању изгледу западноевропских престоница.

Како је Краљев фонд функционисао, односно како су средства пристизала, данас није једноставно утврдити. Средства нису долазила из буџета. Већина непосредно или посредно ангажованих људи на организацији градње Студентског дома радили су за плату (официри и државни намештеници). Не постоји траг да је архитекта Георгије Павлович Ковалевић, као општински намештеник, добио било какав посебан хонорар или награду за израду

КРАЉ АЛЕКСАНДАР I КАРАЂОРЂЕВИЋ

Краљ Александар I Карађорђевић у народу је познат и као „Витешки краљ Александар Ујединитељ“. Био је први краљ Краљевине Срба, Хрвата и Словенаца, а од 1929. и Краљевине Југославије. Изузетне војничке способности и приврженост свом народу показао је у Првом и Другом балканском рату, као и у Првом светском рату.

Био је ожењен принцезом Маријом од Румуније са којом је имао три сина. Млад, образован, модерних схватања, пројугословенски оријентисан, залагао се за корените промене у земљи како би се она што брже приближила Европи.

Убијен је у агентату, 9. октобра 1934. године, у Марсеју.

Остало је мање познато да је краљ Александар био и велики хуманиста и донатор. Највећи послератни фонд био је „Краљев фонд“ - фонд краља Александра I, основан 1922. године, на дан његовог венчања са краљицом Маријом, а са циљем да се „награде личности које су се својим радом нарочито одликовале на пољу моралног и здравственог подизања и просвећивања народа“. За остваривање тих циљева краљ је одмах приложио милион динара и обавезао се да сваке године даје још по 300.000 динара. Носиоци стипендија и награда „Краљевог фонда“, били су, по правилу, најистакнутији ђаци и студенти, а најбоље је награђивао и на дан Светог Саве. Међу првим акцијама Фонда било је установљење домаћих школа и подизање Студентског дома, првог на Балкану.

пројекта. Највећи исплаћени хонорар, у износу од 20.000 динара, примио је Иво Валанд, који је као приватник преузео послове извршног предузимача.⁸ Послове надзора на градилишту обављао је капетан Коста Мишић, који је примао своју официрску плату.

Двор је тих година пуно градио и обнављао: Оплепац, меморијалне споменике посвећене балканским и Првом светском рату, резиденције по Југославији, средњевековне манастире и сл. Све то је обављано под строгим надзором Грађевинског одсека при управи Двора. Године 1926-1927, у периоду у коме је Студентски дом саграђен, шеф Грађевинског одсека био је С. Смирнов, док је в.д. управника Двора био коњички пуковник Вел. Ђ. Димитријевић, који је потписивао сва финансијска документа и документа о материјалним задужењима. Двор је играо улогу главног извођача радова и контролисао је све ставке, од грубих радова до финалних занатских радова. Подизвођаче је Двор ангажовао на основу понуда. Послове су добијале фирме из тадашње Југославије, махом из Словеније и Хрватске, али и из Аустрије и Немачке. Оваква организација извођења грађевинских и занатских радова, у великој мери је спречавала могућност финансијских и материјалних малверзација, али је и омогућавала да извођење радова буде брзо, јефтино и квалитетно.

За све земљане и грубе радове, Грађевински одсек Двора имао је на располагању војску и њене специјализоване инжењерске јединице, као и лица која су била на издржавању затворске казне.

⁸ Архив Југославије, Фонд 74. Двор, документи (526/4-5).

Оваквим системом свакако су биле учињене знатне уштеде у градњи Дома, јер да је посао био у потпуности поверен неком посебном грађевинском предузећу све би знатно више коштало. Период 1926–1927. био је период интензивне градње Студентског дома, који је заправо саграђен у рекордно брзом року. То говори о савршеној организацији, али и о систему војничке субординације. После отварања, аутономно управљање Домом прешло је у надлежност Универзитета. Иако је Дом по својим капацитетима могао да прими око 500 студената, он свакако није могао да прихвати све студенте заинтересоване за смештај. Током прве године, у Дом, који је добио име по краљу Александру I, уселило се 490 студената. Приоритет су имали држављани Краљевине Срба, Хрвата и Словенаца, затим странци чија је национална припадност била јужнословенска и они који су сврставани у „остале Словене“. Предност су имали студенти са бољим успехом и нису могли да буду старији од 27 година.

После 1928. године документата о Дому је све мање. Види се да је после 1930. године било неких додатних радова (вероватно ревизионих). У документима из 1930. године стоји да су, на задовољство свих, биле монтиране перioniца и сушионица. Размишљало се и о проширењу Дома, односно подизању још једног спрата. Међу документима нема трага да је Двор реаговао на идеју о проширењу. Краљев фонд није више био оријентисан ка градњи студентских смештајних капацитета, већ претежно ка студентским стипендијама, како за студије у земљи тако и у иностранству.

Према огласним рубрикама дневног листа „Политика“, може се закључити да су грађанство и цеховска удружења давала прилоге Фонду, најчешће у износу од 500 динара, ређе 1000. Дана 7. априла 1928. „Политика“ је најавила, уз фотографију трпезарије, освештавање Дома⁹ и донацију: „Ректор београдског Универзитета г. Др. Чеда Митровић примио је суму од 1000 динара од Апотекарске Коморе, као њен прилог за Студентски дом“, као и да је „Материнско Удружење, приликом свечаности отварања Студентског Дома послало 500 колача и 500 сандвича Студентском Дому. На овај је начин Материнско Удружење, које се брине о одојчади манифестовало своју љубав за нашу студентску омладину.“¹⁰

На петогодишњицу пуштања у рад Дома, 20. јуна 1933. године, пет стотина студената било је на аудијенцији код краља Александра, који их је примио у великој дворани Старог двора. „Политика“ је том догађају посветила готово целу страницу.¹¹ У име студената краљу се обратио студент права Живан Радојковић, који је краљу том приликом предао Споменицу захвалности са потписима свих студената. Примајући споменицу, краљ се захвалио овим речима: „Ја Вам најсрдачније захваљујем на топлом поздраву, који ми подносите у име Ваших другова приликом петогодишњице рада Студентског Дома. Срећан сам да су се све наде и жеље које сам изразио приликом полагања камена темеља Вашем Дому, потпуно оствариле те Вас данас видим задовољне што се можете без бриге посветити науци, како би наоружани знањем и искуством корисно послужити отаџбини. На томе раду свима Вама желим сваку срећу и напредак.“ У чланку је наглашено да су на пријему били студенти из свих крајева Југославије, са посебним акцентом на оне из пасивних крајева, као и на ратну сирочад. Из чланка се види да је било и 30 страних студената из Русије, Украјине и Пољске.

9 „Политика“, 7. априла 1928. стр. 5.

10 „Политика“, 11. априла 1928. стр. 4.

11 „Политика“ 21. јуна 1933. Стр. 2; Митар Тодорић, Александар први – Краљ Југославије; 1918-1934 (друго издање), стр. 100, Београд – Чачак 2007.

Често се може наићи на слободно и непроверено тумачење да је Студентски дом био прва таква установа у Србији и на Балкану. Можемо то тумачити и као претенциозно казивање, зато што су одавно постојале ђачке и студентске смештајне установе у Европи и на Балкану, каритативног или комерцијалног карактера, најчешће при црквеним и хуманитарним организацијама. Међутим, Студентски дом у Београду, као наменски грађен објекат, представљао је помак у успостављању највишег могућег стандарда становања и задовољавања потреба студената, како приличи једној европској престоници. Дом је и данас у функцији и служи својој намени. Током свог трајања, Дом није радио једино у време окупације. У марту 1946. поново су се уселили студенти. Дом је тада добио назив по народном хероју Иви Лоли Рибару. Године 2004, Дому је враћен стари назив: Студентски дом „Краљ Александар I“.

Последња велика адаптација дома, са проширењем у поткровљу, урађена је 1998. године. Овај објекат са адресом: Булевар краља Александра бр.75, на територији општине Звездара; са укупном квадратуром од 7642 м², броји 195 соба и ресторан површине 817 м², Одлуком Владе Републике Србије, заштићен је 8. новембра 2007. године као споменик културе који се у Централном регистру води под бројем: СК 2010, а територијално надлежна установа за старање о очувању овог споменика културе је Градски завод за заштиту споменика културе у Београду.

Марко Омчикус

НОВИ ДАРОДАВЦИ

С тално писање у медијима о наградама и стипендијама које се додељују студентима и професорима Универзитета у Београду, предочило је јавности племените циљеве задужбинара. Тако се утицало на формирање свести о значају добротинства задужбинара и на оснивање нових задужбина и фондова.

Фондацију „Сестре Булајић“ основали су родитељи 1989. године, након преране смрти својих кћерки Ксеније-Сене и Љиљане. Ксенија је дипломирала на Архитектонском факултету са 23. године а Љиљана је на ПМФ-у дипломирала Физичку хемију. После њихове погибије 09. јула 1982.г. у авионској несрећи на лету за Лас Вегас, мајка Лепосава и отац Митар су од средстава добијених од осигурања основали Фондацију са жељом да иза њихове деце остане добро дело по угледу на велике задужбинаре и да други студенти добијају награде и стипендије из ове Фондације сачувају успомену на њих. Фондација је приликом оснивања имала средства од 60.000 долара и 10.000.000 динара и била уплаћена на посебан рачун код Југобанке у Београду, те

орочена на пет година. Од средстава добијених по основу камате, стипендирају се по два најбоља сиромашна студента Факултета физичке хемије, Архитектонског и Математичког факултета и додељују новчане награде за по два најбоље одбрањена дипломска рада из архитектуре и физичке хемије. По Закону о регулисању јавног дуга СРЈ, по основу девизне штедње грађана, новчана средства Фонда су претворена у обвезнице Републике Србије, са роком доспећа 31. маја 2016. године, чиме је Фондацији отежано да испуњава циљеве због којих је основана. Ануитети обвезница за 2002, 2003. и 2004. годину исплаћени су и расподељени према циљевима Фондације. Средства која су доспела од 31. маја 2004. године до 31. маја 2012. године воде се на рачуну код Алфа банке у Београду, и пребачени доспели ануитети обвезница за 2011. и 2012. годину и девизна средства у износу од 40.464,40 евра су орочена. На динарском рачуну је на крају 2012. године било 233.874,31 динара. У овој години нису додељене награде јер су ануитети и камата пренети тек 12. децембра 2012. године. Тада је расписан конкурс за 2013. годину.

Фондација мр фарм. Љубице Циге Војтех Драгићевић и инж. ек. Николе Драгићевића основан је 1993. године. Дародавци су поклонили 25.000 немачких марака старе девизне штедње, ради додељивања две новчане награде најбољим студентима Фармацеутског и Економског факултета. По Закону о регулисању јавног дуга СРЈ по основу девизне штедње грађана, новчана средства Фондације претворена су у обвезнице Републике Србије, са роком доспећа 31. маја 2016. године, чиме је Фондација практично онемогућена да испуњава циљеве због којих је основана. Одбор је донео одлуку да се

девизна средства пребаце у Банку Интеса, с којом је постигнут договор о орочавању приспелог износа од 14.900 евра, да би се средства користила према намени.

Легат Данице и Ивана Феофилактова основан је 1993. године и чини га стан у Ранкеовој улици 12. Циљ Легата је задовољавање општих потреба Универзитета у Београду. По тестаменту, у стану станује један професор Филолошког факултета.

Фондација Косте Мигрића, у чијем саставу се налази стан на Обилићевом венцу, основана је 2000. године. Намена Фондације је стипендирање најбољих студената Универзитета у Београду. Имовину Фондације Косте Мигрића, чини стан број 10, на четвртм спрату зграде број 26, на Обилићевом венцу у Београду, Фондација је 10. децембра 2012. године расписала конкурс за доделу четири стипендије за 2012/13. годину од прихода који се остварују издавањем у закуп Заједничком центру Јапан-Србија за промоцију науке и технологије на Универзитету у Београду (ЗЈСЦ). Универзитет у Београду је привремено преузео обавезу плаћања закупнине, најкасније до краја 2012. године, све док се не обезбеде стални извори финансирања, да плаћа 50% од утврђене цене закупа по квадратном метру, почев од 1. јула 2012. године, у складу са Одлуком Савета 02 број 020-19184/7-12 од 22. јуна 2012. године, а трошкови комуналних услуга, електричне енергије и телефона падају на терет закупаца.

Српска православна црква, Универзитет у Београду, Војска Србије и родитељи, основали су 1993. године **Фонд потпоручника Борка Никитовића**. Фонд носи име Борка Никитовића, који је трагично погинуо у Вуковару 1991. године и посмртно је одликован Орденом за храброст. Фонд сваке године награђује најбољег ђака основне школе из Пожеге, најбољег ученика Војне гимназије у Београду, најбољег студента Војне академије у Београду, најбољег студента Православног богословског факултета Универзитета у Београду, најбољег студента Универзитета у Београду, и стипендира посебно талентоване студенте који немају довољно средстава за школовање.

Универзитет је 2005. године основао Фонд **Нови добротвори Универзитета у Београду**, чији су циљеви: обнова духа задужбинарства на Универзитету у Београду, финансијско помагање обнове рада других задужбина и фондова, стипендирање студената, покриће материјалних трошкова за набавку опреме, помоћ хендикепираним студентима и финансирање усавршавања научних радника Београдског универзитета.

Један од највећих донатора Фонду „Нови добротвори Универзитета у Београду“ је Теленор фондација, која је помогла извођење радова на претварању дела сутерена Универзитетске библиотеке „Светозар Марковић“ у читаоницу за студенте са хендикепом и израду стакленог портала у улазном делу Ректората.

Господин **Петар Срнић** је 2008. године тестаментом завештао Универзитету три стана ради стипендирања редовних студената Универзитета у Београду.

После смрти госпође **Милене Седмак Весић**, 2008. године је донет из Америке и поклоњен Универзитету стилски намештај за опремање једне собе у згради Капетан Мишиног здања.

Академски сликар госпођа **Ружица Беба Павловић** је 2009. године поклонила Универзитету у Београду своју слику „Оплакивање Христа“.

Госпођа **Гордана Радовановић**, после смрти, донирала је 30.000 евра Универзитету за стипендирање најбољих студената свих факултета.

Анонимни дародавци су: осамдесетогодишња госпођа из Београда, која је тестаментом Универзитету оставила 30.000 евра са каматом, намењених за помоћ студентима који имају просечну оцену 10, и још једна госпођа из Београда, која је Универзитету тестаментом оставила половину стана на Студентском тргу бр. 10.

Следе разговори са господином Петром Срнићем, госпођом Бебом Павловић, као и са члановима породица госпође Милене Седмак и госпође Гордане Радовановић:

ПЕТАР СРНИЋ

интервју

Још 4. маја 2010. године, лист „Вести” објавио је чланак о господину Петру Срнићу. Између осталог, писало је: „Петар Срнић се потрудио да задужбинарство не замре потпуно на овим просторима. Овај економиста у пензији одлучио је, уз сагласност своје породице – супруге и ћерке, да три своја стана на Врачару остави као задужбину Београдском универзитету. У тестаменту је нагласио да се, када њега и његове ћерке више не буде било, пошто му је супруга у међувремену преминула, сви станови издају по комерцијалним ценама и да се од тих прихода исплаћују стипендије студентима. Једини услов је да првенство у добијању стипендија имају студенти из Моравичког округа, одакле и сам потиче. Срнић је рођен у месту Остра, код Мрчајеваца.”

Разговарамо у његовом пријатном стану на Звездари. Мој домаћин је љубазан, пун енергије и – иако пензионер – делује као неко ко би могао и желео да ради још хиљаду послова. Са врата ми каже: „Ништа не брините, ја ћу све да Вам испричам.” Мени преостаје да слушам његову изванредну животну причу:

У Београд сам из села из околине Чачка дошао 1945. године. По мене је дошао мој деда и одвео ме да се школујем. Изузетан човек, племенит. Много сам од њега научио. Свест о томе да човек, кад год је у прилици треба да помогне ближњем, добио сам од њега. Он је помогао мени, али је помагао и другима, кад год је могао. Београд је тада био велико градилиште, као што је и читава земља била у тим послератним годинама. Учествовао сам у радним акцијама, био сам свуда где се радило. Није ми било лако. У Бео-

град сам дошао у кошуљи коју је моја мајка сашила од столњака и чизмама направљеним од тракторских гума. Али, био сам амбициозан и решен да успем у великом граду. С обзиром да су у годинама непосредно после рата, и основна и средња школа биле скраћене, запослио сам се већ са седамнаест година, у фабрици мотора „Двадесет први мај” у Раковици. Већ са 22 године, постао сам шеф рачуноводства јер сам био изузетно вредан и посвећен. После 20 година, и даље веома млад, започео сам каријеру у издавачкој организацији која није могла бити приватна, јер је било време социјализма. Да је то било могуће, ја данас Ректорату не бих оставио три стана, него можда зграду „Албанија”, будући да је фирма била невероватно успешна. Највише смо се посветили стручној литератури и уџбеницима, међутим, моја одлука да повећамо ауторске хонораре, који су у то време били мизерни, довела је до тога да имамо много више посла него остале државне куће. Наш први излет у белетристику био је и први роман Моме Капора, „Белешке једне Ане”, који је продат у незапамћеном тиражу. Био сам веома успешан и у том послу који сам радио наредних двадесетак година. Све време сам, међутим, радио и хонорарно, разне стручне послове, био сам и судски вештак. Просто, вредан сам човек – укупно 57 година радио сам дупло радно време. И зарадио сам.

И то што сте зарадили, решили сте да поделите са другима. Зашто? Да ли зато што сте Ви добили шансу коју можда нисте очекивали? Зато што верујете да се добро добрим враћа?

Прво сам, што је природно, желео да помогнем селу из којег сам потекао. Направио сам асфалтни пут, водовод, набавио средства и отворио амбуланту, донирао књиге за библиотеку. Кућу коју сам тамо имао, уступио сам ономе који ће за тај новац изградити цркву. Рекао сам – ко донира средства за изградњу цркве, добија моју кућу на поклон. Иначе, када нешто наумим, немам проблем да тражим помоћ. Мом селу, за које многи нису ни чули, помогле су многе стране амбасаде, чак и Европска агенција за развој, али зато што се неко сетио и потрудио да их пита. Није ми било тешко да их све обилазим безброј пута, да носим домаћи кајмак и ракију у знак захвалности. Стало ми је да унапредим живот мојих мештана, да знају да неко њихов о њима размишља и брине. Није ми важно то да мене тамо дочекују као неког великог добротвора. Много њих и не зна ко сам док се не представим.

Рекла бих да сте Ви човек којег, пре свега, дотичу људске судбине, неvezано од краја из којег сте потекли и за који сте много учинили. Једном приликом, сасвим случајно, возећи се тролејбусом, на насловној страни једних новина прочитао сам натпис „Тројке из околине Ваљева уписале Машински факултет”. То ме је толико дирнуло да сам решио да их стипендирам. Данас смо као породица, а они су сви одлични студенти. То је за мене неописива срећа.

Шта је то што човека определи да постане задужбинар, да у овим суровим временима оставља и другима, а не само „својима“?

Пре свега, схватио сам да је најбоље улагати у кадрове, ако желите да помогнете свом отечеству, јер су кадрови ти који могу да повуку друштво напред. То задужбинарство је пре рата код нас било изузетно развијено. Имам истанчан осећај за бизнис и да сам живео у неком другом друштвеном уређењу, а не у овом где нисте смели ни да поменете приватну иницијативу, много бих већу задужбину оставио од мог колеге, капетана Мише Анастасијевића. Он ми је колега по чину, пошто сам и ја капетан, додуше резервни.

Затим, мислим да се задужбинарство учи у кући, у породици, али и да сплет животних околности одреди у којем правцу ћеш се развијати. Много сам радио, стекао сам довољно. Парадокс је што децу која ме питају саветујем да се посвете неком занату, а станове донирам Универзитету. Тешка су времена. Далеко од тога да не заговарам образовање као суштинску вредност. Али, сматрам да сваки вредан човек, чиме год да се бави, треба да добије прилику. Верујем да је благослов добити шансу какву сам ја имао, и на којој сам захвалан. Мој једини услов је да ти талентовани академци, млади људи, остану у оцабини и помогну јој својим знањем и стручношћу.

Сандра Шуша

РУЖИЦА БЕБА ПАВЛОВИЋ

интервју

„Ружица Беба Павловић рођена је 15. новембра 1927. у Београду, од оца Александра Хајдаревића и мајке Руже. Отац је био даровит сликар, иако електроинжењер по струци, и ту љубав пренео је на своју кћер. Ружица веома рано чини прве цртачке покушаје, док истовремено показује интересовање и за литературу и музику. Сусрет са репродукцијама Ботичелијевих слика у чувеној књижари Геце Кона, пресудан је за њен читав живот. Незасито радознала, широког спектра интересовања, дочекује окупацију у Београду, и својевољно одлази на Сремски фронт. Тек по завршетку рата бива демобилисана, тешко нарушеног здравља, због чега се лечила пуних 10 година. Носилац је Медаље заслуга за народ, једног од највиших ратних одликовања. Због болести, Академију ликовних уметности завршава 10 година иза своје генерације, али се у међувремену непрестано школује и бави педагошким радом. На отварању изложбе Ружице Бебе Павловић у Галерији КНУ 1996. године, господин Александар Ђурић рекао је: Представљати личност Ружице Бебе Павловић нема смисла бар из два разлога - прво, аутора представљају најбоље његова дела, а друго, Ружица је већ толико афирмисан и познат уметник да су подаци из њене биографије, у овој прилици, чак и неумесни.”

(делови преузети из монографије Ружице Бебе Павловић)

Дужност је новинара да се информише о особи са којом разговара, и нема никакве сумње да биографија госпође Павловић заслужује мемоаре. Али, тек пошто смо завршили интервју – који је, заправо, више био пријатељски разговор, схватила сам да господин Ђурић има право. Луцидност и дух девојке која и даље редовно шета Калемегданом (доуше

са штапом), не могу се дефинисати биографским подацима. Дочекала ме је љубазно, мада помало резервисано. Питала ме је да ли сам уметнички „писмена”, на шта сам искрено одговорила да уметност волим, али да нисам стручна. А онда смо се „пронашле” око Густава Климта – признала ми је да је била „залубљена у њега пола свог живота”. Стицајем околности, то је један од мојих омиљених сликара. Уследио је можда најпријатнији разговор који можете имати са неким кога видите први пут у животу.

Почећемо од суштинског питања, пре него што проговоримо о Вашој уметности. Шта Вама представља задужбинарство?

Задужбинарство долази из куће, породице. Моја бака Шарлота, Лоти, била је Назаренка. Ширила је мир, доброту и племенитост у нашој кући. Мислим да сам од ње први пут чула речи Иве Андрића: „Наше је само оно што смо другоме дали”. И од ње сам научила нешто чега се и данас придржавам – када гост дође у кућу, мораш га понудити, а када одлази, мораш му спаковати. Бака је преводила Гетеа и Шилера. Седамдесет књига њених превода сам већ донирала Универзитету. Деда је пореклом био из Србобрана – сушта доброта. Кажу ми да физички личим на њега. Мој отац је био изузетно образован, стигао је до Сорбоне, био је изразито уметнички настројен. У кући је по читав дан цртао и сликао. Био је најбољи сликар-аматер и најбољи човек. Одрастајући у таквој породици, рано сам научила колико је важно давати, а наследила сам и интелектуалну радозналост која је касније обликовала мој живот. Могу без оклевања да

кажем да је моја породица, моје васпитање и одрастање утицало да имам потребу за оваквом врстом „дружања“.

Читајући Вашу биографију, рекла бих да сте могли да се бавите било којом уметношћу. Шта Вас је определило за сликарство? Све радим срцем. Када сам са 16 година приступила СКОЈ-у и отишла на Сремски фронт, а потом учествовала у ослобађању Београда, и то је било зато што сам тако осећала и желела. Када сам се вратила, дуго сам се лечила. Прво сам завршила Педагошку академију и подучавала. У време када сам уписала факултет, била сам старија 10 година од својих колега. У праву сте, можда сам могла и да пишем, пошто књижара Геце Кона има огроман значај у мом одрастању и сазревању. Било ми је 14 година када сам први пут ушла у њу и остала опчињена. Сећам се да су у књижари постојале мердевине – до плафона, које клизе и воде вас од Баруха де Спинозе,

Канта, Јунга до руских класика. Волела сам и Балзака, Анатола Франса. То се касније пренело на француски филм. Али, сликарство, да ли захваљујући оцу, моја је потреба. Мој атеље је на „Коларцу“. У тој згради живели су и сањали Бета Вукановић, Цуца Сокић, Зуко Џумхур, Божа Продановић, Ксенија Дивјак... А мој отац се тамо шишао и бријао и водио маму на балове.

Чини ми се да Вам недостаје тај Београд?

Тај Београд ми толико недостаје јер, како каже Хесе: „Нема више никог живог да ми прича о мом детињству“. Али, решење је окружити се људима у којима препознајете универзалну племенитост. Због тога уживам у дружењу са Бранком Станковићем, новинаром РТС-а, и његовом дивном ћерком Ивом, која је завршила два факултета и свира флауту, Александром Ђурићем, председником ЛАДЕ (прво српско ликовно друштво),

Наталијом Церовић, која је кустос и секретар ЛАДЕ. Сви су они велики хуманисти, људи који су свој живот посветили давању и чињењу другима. Знате, задужбинарство, како га ја разумем, не значи само нешто поклонити, „завештати”. Значи и живети живот окренут ка другима, а не себи.

Процена је да у свакој земљи, без обзира на њену економску моћ, има најмање три процента изузетно богатих људи. С друге стране, у свету је постало уобичајено да су најбогатији људи и највећи филантропи. Имате ли поруку за имућне људе у Србији? За оне који нису у младости читали Спинозу: „Све је добро, ако посматрамо ствари не у личној, него у општој природи”.

Шта је Ваш савет младим генерацијама које, нажалост, већ деценијама стасавају у временима недовољно дефинисаних вредности? Да ли лични пример нешто може да промени? Како да одгајимо нове, младе задужбинаре?

Лични пример може да помогне, али друштвено-политички систем, који последњих година обликује и породичне и образовне вредности, мора да буде иницијатор. Образовање је изузетно важно. Образован човек има ширину која је неопходна да би дотакао друге. Мора да се успостави систем у којем је човек, ако вас не дотакне племенитошћу – ништа. И обрнуто. У овим годинама, и са овом мудрошћу и животним искуством, када некога упознам или када се са неким дружим, процењујем да ли има услова да буде задужбинар.

Завештали сте слику Универзитету. Шта за Вас то значи?

Реч је о слици коју сам насликала у једном религијском, духовном расположењу. У једном стваралачком периоду, моје слике и цртежи крећу са анђелима, а завршавају са Пијетом. Слика је у потпуности у „плавој гами”. За мене је огромна радост да у Београду, где сам се родила, Универзитет поседује моје дело.

Почели смо од задужбинарства и тако завршавамо. Рекло би се да је то за Вас готово филозофски, метафизички појам?

Ја, рецимо, сматрам да је Јован Ђирилов један од наших највећих задужбинара. Толико тога је дао за живота – по зоришту, граду, бранши, уметности уопште, да га то сврстава међу највеће које је ова земља имала. Далај Лама проповеда „самилост према себи и другима”. Ђирилов је самилости имао у безграничној количини. Задужбинарство за мене значи давање, било да је у питању лепа реч, љубав, слика... а у давању је и мој живот.

Одлазим од госпође Ружице Бебе Павловић, богатија за неочекивано и дивно познанство. И са вером да ће овој земљи бити добро. Јер има добрих и паметних људи од којих можемо да учимо.

Сандра Шуша

Слика Ружице Бебе Павловић и Намештај Милене Седмак-Весић

МИЛЕНА СЕДМАК-ВЕСИЋ

интервју са Александром Седмаком

Са проректором Универзитета у Београду, професором Александром Седмаком, разговарам о његовој породици – тетки и течи, Милени Седмак-Весић и Александру Весићу, који су међу новим донаторима Универзитета. Убрзо схватам да прича о задужбинарству, ма како племенита била, није само то, већ и прилика да сазнамо нешто о изузетним људима, Србима, које широка јавност не познаје.

Александар Весић рођен је 1924. године у тадашњој Југославији. Докторирао је на Универзитету у Београду. И дан данас сматра се најбољим студентом који је икада похађао Грађевински факултет. Одатле је прво отишао да подучава на белгијском Геотехничком институту у Генту, где је поставио нове стандарде у техничким истраживањима и анализама, везаним за капацитет носивости. Са супругом Миленом, 1955. године емигрира у САД. Почиње професорску каријеру на Џорџија Тек универзитету у Атланти, а потом 1963. године прелази на чувени Дјук универзитет, где предаје све до своје смрти 1982. године. На Дјук универзитету био је и декан грађевинског одсека, а у његову част библиотека те академске установе носи његово име.

И данас га цитирају савремене колеге, јер се његове студије о инжењерингу и грађевинским материјалима (највише су га интересовали асфалт и бетон) и даље сматрају револуционарним. Кажу да је његов рад у многоме утицао на изградњу и одржавање технике Америчке железнице, а постоји и „Весић формула“, која се односи на коефицијент трења, и још је у употреби. Сви подаци о професору Александру Весићу добијени су љубазношћу његовог сестрића и са сајта *Wikipedia* на енглеском језику.

Његова супруга Милена Седмак-Весић, са којом се дружио на студијама, и убрзо по завршетку истих ступио у брак, студирала је прво архитектуру, а затим историју уметности. Била је жена широког образовања и бројних интересовања, али је одлучила да своју каријеру подреди мужу. Ипак, прва је жена која је постала члан чувеног *Kiwanis* клуба, основаног још 1915. године и посвећеног, пре свега, образовању и бољим условима живота деце. *Kiwanis* је данас активан у осамдесет земаља и, захваљујући стотинама хиљада редовних чланова и милионима волонтера, годишње прикупи више од сто милиона долара за угрожене заједнице широм света. Супружници су покренули и сопствену акцију *Smart kids* („Паметна деца“), којом су за живота награђивали талентовану децу. За

њима је остала и „Стипендија Александар и Милена Весић”, за најперспективније студенте Дјук универзитета у Северној Каролини, где су провели већи део живота.

Професора Александра Седмака, као законског извршиоца њиховог тестаментa (Милена је преминула 2007. године), питама како је дошло до тога да брачни пар Весић донира стилски намештај велике вредности Ректорату Универзитета у Београду.

После смрти госпође Милене Седмак Весић, 2008. године је донет из Америке и поклоњен Универзитету стилски намештај за опремање једне собе у згради Капетан Мишиног здања.

Без обзира на то што су већи део живота провели у Америци, обоје су били „наши ђаци”. За њих је то био природан потез, а по мом мишљењу и знак захвалности и пажње. Има ли сличности између српских задужбинара некад и сад? Апсолутно верујем да има. То су, по правилу, веома успешни, али и добри људи. Људи из честитих породица, пошто је увек породица та из које се добротинство било које врсте изроди. Данас је хуманост, нажалост, обезвређена лошим искуствима. Због тога је потребно причати и писати о томе – како би се обновила суштинска идеја задужбинарства.

Са госпођом Снежаном Савић, братаницом Гордане Радовановић, једне од нових задужбинара Ректората, разговарам о занимљивом животу ове изузетне жене, настојим да посредством њој блиске особе, проникнем у начин на који је размишљала и разлоге због којих се одлучила на племенит чин, не више толико чест и уобичајен у нашој земљи, иако има дугу традицију. Покушајте да замислите Србију да није било великих задужбинара! Та традиција нас је одржала и као нацију и као образоване људе. Приче попут ове, служе да нас подсети да је свако од нас, у складу са својим могућностима, дужан да другоме учини нешто добро. Љубазношћу госпође Савић, преносимо причу Гордане Радовановић. Гордана Радовановић рођена је у Крагујевцу 20. маја 1928. године, а преминула је у Београду 4. јула 2012. године. Основну и средњу школу, као и Фармацеутски факултет, завршила је у Београду. Својом струком се није бавила. Захваљујући познавању седам светских језика, радила је у Туристичкој организацији Београда. Потиче из угледне породице београдских интелектуалаца. Отац Властимир Радовановић, грађевински инжењер, радио је у Министарству железнице. Мајка Надежда завршила је филозофију на Филозофском факултету у Београду. Брат Александар, угледни српски архитекта, каријеру је започео у Београду пројектовањем стадиона Црвене звезде, да би је недуго потом наставио у тадашњој Савезној Републици Немачкој. Деведесетих година прошлога века проглашен је за једног од десет највећих архитеката спортске архитектуре. Гордана, по природи друштвена и радознала, добар део живота посветила је путовањима. Осим Аустралије, обишла је све континенте.

Шта мислите да је за њу представљало задужбинарство?

Поред тога што је Универзитету, односно најбољим студентима свих факултета, својом донацијом желела да омогући стипендије, госпођа Радовановић је и своје тело завештала Институту за патологију Медицинског факултета у Београду.

ГОРДАНА РАДОВАНОВИЋ

интервју са Снежаном Савић

Да ли се по Вашем (њеном) мишљењу свест о задужбинарству добија у породици, васпитањем?

Гест је свакако племенит. Потреба да се другима помогне, на било који начин, није нужно везана за васпитање, већ се може формирати током живота, као одраз духовног и моралног сазревања.

Ако бих се усудила да закључим из Вашег одговора, задужбинарство не мора нужно бити везано нити за окружење у којем одрастамо, нити за имовинско стање, или образовање. То је просто нешто што човек носи или не носи у себи. С тим у вези, логично се намеће моје наредно питање - мислите ли да је хуманост девалвирала данас у Србији и да ли је то један од разлога због којих је госпођа Радовановић одлучила да средства донира Универзитету? Или је то можда

њена порука младим генерацијама и подсећање на суштинске вредности (образовање, добротинство...)?

С обзиром да хуманост није категорија која се може квантификовати, није и никада неће девалвирати док год међу нама има оних које ће водити потреба да помажу другима, што је и био основни разлог ове донације.

У свету влада тренд да су најбогатији људи и највећи алтруисти и филантропи. Како то пренети у Србију?

Како сматрам да алтруизам и филантропија немају много додирних тачака са емпатијом, верујем да би адекватна пореска политика која би подразумевала пореске олакшице, по узору на уређене државе, била подстицај.

Госпођа Гордана Радовановић донирала је Ректорату 30.000 евра. Сигурно је да ће садашњи и будући студенти Универзитета, било кроз стипендије или боље услове школовања, од тога имати велику корист. Али, такође је важно да знају за овај гест, како би сутра неко од њих следио тај пример.

Сандра Шуша

ЗАДУЖБИНА ВЕСЕЛИНА ЛУЧИЋА

Велики добротвор, познати београдски инжењер Веселин Лучић, рођен је 1877. године у Београду. Патентирао је систем олучњака, који је заштитио у Трговинском суду. Тај патент је прихватила већина европских земаља.

Један од његових највећих успеха била је прва награда на конкурс за идејно решење Теразијског платоа, чијом је изградњом центар престонице добио европски изглед.

Захваљујући свом успешном раду, стекао је велику имовину.

Тестаментом од 5. априла 1941. године, део имовине у Београду оставио је Универзитету, са циљем да се оснује Задужбина Веселина Лучића, „слична Нобеловој“, а део свог имања у Опатовцу оставио је Матици српској. Умро је 1947. године у Београду. Сахрањен је у породичној гробници на Новом гробљу.

Зграде Задужбине Веселина Лучића су национализоване 1961. године и укњижене као друштвена својина.

Решењем Министарства културе РС бр. 022-3375/95-03, од 24. јула 1995. године, Задужбина је обновила рад. Циљ Задужбине је награђивање научних радника на Универзитету у Београду и књижевних остварења појединаца са Универзитета у Београду. Од краја септембра 2000. године, када је општина Стари град пренела Универзитету Задужбину на коришћење и управљање, приход се остварује издавањем стамбеног и пословног простора Задужбине. Задужбинску имовину чине зграда у Ђорђа Јовановића бр. 5, изграђена 1931. године, бруто површине 737м², која се састоји од једног локала и 13 станова, и зграде на углу Гундулићевог венца бр. 39 и Венизелосове бр. 30, изграђене 1932. године, бруто површине 1.827,59м², подељене физичком

деобом са општином Стари град, при чему су Задужбини припала два локала нето површине 103м², и девет станова, нето површине 337м².

Зграде Задужбине се обнављају средствима Задужбине, и до сада су обновљене уличне и дворишне фасаде зграде у Ђорђа Јовановића бр. 5, а у све три зграде окречена су степеништа, уређени улази и изведено уземљење електричних инсталација.

Награде Задужбине Веселина Лучића

Од 2004. године, расписују се конкурси за наставнике и сараднике Универзитета у Београду за доделу награде за најбоље научно, односно стручно остварење, и награде за најбоље књижевно остварење. Награђена дела треба да буду оригинална научна, односно књижевна, једног аутора, издата први пут у претходној години. Закључно са 2012. годином, награђено је 17 наставника и сарадника Универзитета у Београду, а награду чине Диплома Задужбине Веселина Лучића и новчани износ, који се увећавао – од 50.000 динара прве, до 250.000 динара ове 2012. године.

Добитници Награде Веселин Лучић за најбоље научно остварење:

1. За 2004. годину – мр Влада Станковић, асистент Филозофског факултета, за дело
Цариградски њајријарси и цареви македонске династије.
2. За 2005. годину – др Виктор Недовић, доцент Пољопривредног факултета, за дело
Fundamentals of Cell Immobilisation Biotechnology.
3. За 2006. годину – проф. др Жика Бујуклић, редовни професор Правног факултета, за дело *Forum romanum.*
4. За 2007. годину – др Владан Девеџић, редовни професор Факултета организационих наука, за дело *Semantic Web and Education.*
5. За 2008. годину – др Тања Поповић, редовни професор Филолошког факултета, за дело *Речник књижевних ѡтермина* и др Владимир Мако, редовни професор Архитектонског факултета, за дело *The art of harmony.*
6. За 2009. годину – др Жарко Требјешанин, редовни професор Факултета за специјалну едукацију и рехабилитацију, за дело *Речник Јунгових ѡјмова и симбола*, и др Сима Аврамовић, редовни професор Правног факултета, за дело *Rhetorike techne – вешијина беседнишијива и јавни насјуй.*
7. За 2010. годину – др Мила Павловић, редовни професор Географског факултета, за дело
Села сјеничког краја, анијројогеографска ѡроучавања.
8. За 2011. годину – др Бранислав Тодић, редовни професор Филозофског факултета, за дело
Рагови о срјској умејносји и умејносјима XVIII века.
9. За 2012. Годину – др Ранко Козић, доцент на Филолошком факултету Универзитета у Београду, за дело
Рођење романа из духа ѡарафразе.

Добитници Награде Веселин Лучић за најбоље књижевно остварење појединаца:

1. За 2004. годину – др Радомир Симић, редовни професор Рударско-геолошког факултета, за роман *Ход ѡ води Јоланде Козловске*
2. За 2005. годину награда није додељена.
3. За 2006. годину – проф. др Радиша Јанчић, редовни професор Фармацеутског факултета, за дело *Моја маслина.*
4. За 2007. годину награда није додељена.
5. За 2008. годину – др Драган Стојановић, редовни професор Филолошког факултета, за дело *Месеци.*
6. За 2009. годину награда није додељена.
7. За 2010. годину – др Гордан Маричић, доцент Филозофског факултета, за дело *Литјерарије.*
8. За 2011. годину – др Снежана Вељковић, редовни професор Медицинског факултета, за дело
Хроника Медицинског факултетија у Београду (1920-2010).
9. За 2012. годину – др Михајло Пантић, редовни професор Филолошког факултета Универзитета у Београду, за дело
Too Much Time for Unimportant Things (Превише времена за неважне сјвари).

Ђока Влајковић

ЗАДУЖБИНА ЂОКЕ ВЛАЈКОВИЋА

Ђока Влајковић, пешадијски пуковник српске и руске војске, који је живео од 1831. до 1883. године, својеручним тестаментом, сачињеним 8. новембра 1878. године у Београду, завештао је цео свој иметак за просветне сврхе.

Пуковник Ђока Влајковић био је један од највећих српских добротвора. У војску је отишао са 17 година, а током дуге војничке каријере борио се у Аустрији, у Кримском рату на страни Русије, и свим српско-турским ратовима. Једна од улица у центру Београда, где се налази његова Задужбина, данас носи име овог добротвора.

Од две пензије, српске и руске, стекао је за оно време велики иметак. Своју имовину, која се састојала од два плаца, оставио је сину, ћерки и жени. Тестаментом је било одређено да се имовина може одузети деци ако се одају разврату. У том случају би једини наследник била држава Србија, која је имала обавезу да оснује задужбине за просветне сврхе.

Убрзо после смрти Ђоке Влајковића, умрли су и његови наследници. Тако је целокупна имовна прешла у задужбински фонд. У тестаменту је писало да се имовина Ђоке Влајковића састоји од једног великог плаца код Батал џамије (на месту данашње зграде Народне скупштине Републике Србије),

на коме су постојале две нове и две старе куће, и једне њиве на Врачару.

Задужбина Ђоке Влајковића почела је да ради 1911. године. Од закупнине коју је Универзитет у Београду сакупао издајући станове, подигнуто је неколико студентских домова и штампан је велики број књига. Задужбина је помагала и рад младих научника који су се бавили истраживањем социологије и антропологије. Тридесетих година 20. века Министарство просвете је одлучило да прода имање на Врачару и да плацеве у данашњој Влајковићевој улици замени са Аграрном банком. Од тог је новца саграђена велика зграда у Влајковићевој улици бр.5. На нову зграду постављена је биста Ђоке Влајковића, урађена од природног камена, рад вајара Марка Брежанина, и венац за медаљон од вештачког камена, рад вајара Бранка Филиповића.

После Другог светског рата, у просторије Задужбине бесправно је усељен батаљон народне милиције, а затим и управа Београдског циркуса. Задужбини је одузет сав простор и претворен у стамбени. Управа Задужбине Ђоке Влајковића, уз новчану

помоћ Задужбине Милене и Душана Јанковића, доградила је још три спрата на постојећу зграду, али им је и та имовина одузета. Донета је одлука да Задужбина прима само пет одсто од прихода, али тај новац никада није добила. Целокупна имовина Задужбине је национализована 1958. године. Обја-

шњење за национализацију било је да та најамна зграда служи за богаћење појединаца.

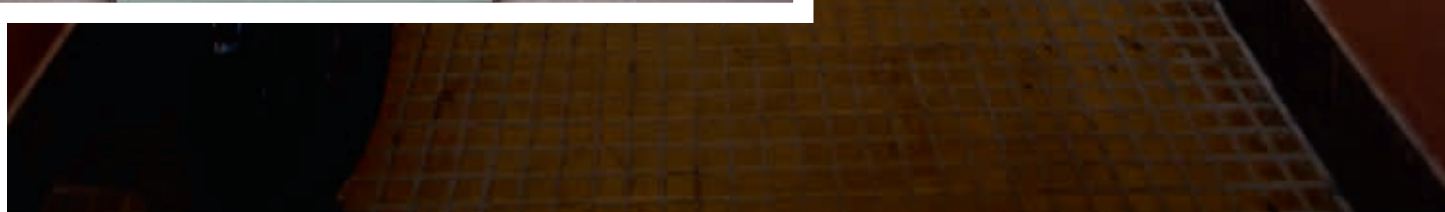
Решењем Министарства културе Републике Србије бр. 022-3376/95-03, од 24. јула 1995. године, Задужбина Ђоке Влајковића обновила је рад. Општина Стари град је, пет година касније, пренела право управљања и коришћења станова и пословних просторија на Универзитет у Београду – универзитетску Задужбину Ђоке Влајковића. Данашњу имовину Задужбине чине две зграде које се налазе у Влајковићевој улици бр. 5. Зграде се састоје од два пословна простора, 32 стана и једне гарсоњере. Издавањем пословног простора и закупом станова, остварује се циљ Задужбине – помагање општих потреба Универзитета у Београду у области високог образовања и науке.

Студентима Универзитета у Београду је до 2010. године, по претходним конкурсима, дато 114 стипендија.

Одбор Задужбине је 2012. године, на предлог ректора, доделио 1.000.000 динара за потребе извођења грађевинско-занатских радова на санацији просторија Веслачког кулба Универзитета у Београду на Ади Циганлији.

Такође, ове године су, на предлог Електротехничког факултета Универзитета у Београду Кости Јовановићу, асистенту Електротехничког факултета, уплаћени трошкови котизације за учешће у летњој школи под називом *Soft robotics* у износу од 37.000,00 динара.

ЗАДУЖБИНА МИЛИВОЈА ЈОВАНОВИЋА И ЛУКЕ ЂЕЛОВИЋА

Д

аница Јовановић је, тестаментом сачињеним 22. маја 1933. године, своју имовину – коју су чинили новац, хартије од вредности и кућа у Крунској бр. 4 (сада Андрићев венац бр. 12), оставила Универзитету у Београду, да се образује Задужбина под именом њеног брата Миливоја А. Јовановића,

како би сачувала успомену на њега.

Миливоје (Арсенија) Јовановић, виши чиновник у Министарству саобраћаја, рођен је 1865. а умро 1932. године. Сахрањен је у породичној гробници на Новом гробљу у Београду. Скроман и радан, још за живота се истакао као добротвор просвете и културе.

По Даничиној изричитој жељи и тестаменту: „Главница се не сме трошити а од прихода издаваће се награда за прописане темате о св. Сави из области правних и финансијско-економске групе или ће

се давати помоћ сиромашним студентима да би могли свршити факултет на нашем Универзитету или помоћ ради продужења

студија на страни, руководиће се при избору не само вредноћом и спремом који студенти имају, већ и нарочито помагати оне који по своме раду и животу обећавају бити добри људи, јака чврста карактера”. Тестамент је проглашен 2. јуна 1939. године.

Универзитетски сенат је 28. октобра 1939. године примио заоставштину пок. Данице А. Јовановић из Београда, која је своје имање у Крунској улици бр. 4 оставила Београдском универзитету, с тим да се од новца добијеног продајом овог имања по ис-

Лука Ђеловић (1854-1929), трговац и највећи добротвор Универзитета у Београду, био је један од најбогатјих и најугледнијих људи у Србији свога времена. Био је оснивач и председник Београдске Задруге, члан Управног одбора Народне банке Краљевине Србије, човек који је стару Савамалу, део Београда око железничке станице, претворио у отмен и модеран део града... Уверен да наука и привреда највише значе за напредак сваког народа, још за живота је додељивао награде најбољим студентима, а тестаментом је целокупну своју имовину, процењену на више од педесет милиона ондашњих динара, оставио Универзитету. После Другог светског рата, његова оставштина је национализована, и већ 60 година студенти и професори немају корист од ње. Њен мали део је уложен у заједничку задужбину под називом „Задужбина Миливоја Јовановића и Луке Ђеловића“.

плати легата које је навела у тестаменту, образује Задужбина под именом њеног брата Миливоја А. Јовановића, вишег чиновника Министарства саобраћаја.

Део новца који је остао од Задужбине Луке Ђеловића–Требињца, уложен је у Задужбину Миливоја Јовановића, и на имању, које се налази на углу садашње улице Кнеза Милоша и Андрићевог венца, Универзитет је саградио 1939-1940. године, по пројекту архитекте Глигорија Самојлова, зграду на којој је написано да је заједничка Задужбина Луке Ђеловића–Требињца и Миливоја А. Јовановића.

Приход Задужбине Миливоја Јовановића и Луке Ђеловића остварује се издавањем стамбеног и пословног простора За-

дужбине, који чини шест локала и 28 станова, укупне површине 2.115 метара квадратних, чијим се издавањем остварује циљ Задужбине – награђивање студентских радова из области правних и економских наука, помагање студентима на студијама у земљи и иностранству, додељивање стипендија, набавка уџбеника, литературе и других средстава потребних за студирање и усавршавање, као и други облици помоћи које утврди Одбор Задужбине. Имовина Задужбине је после Другог светског рата национализована. Решењем Министарства културе Републике Србије бр.022-3374/95-03 од 24. јула 1995. године, обновљен је рад Задужбине Миливоја Јовановића и Луке Пеловића.

По добијању на коришћење и управљање од Градске општине Стари град, септембра 2000. године значајна средства Задуж-

бине уложена су у инвестиционо одржавање зграде: извршена је ревитализација комплетних уличних фасада, замењена су зидна платна од стаклених призми и окречено је степениште, уређено двориште и делимично саниране дворишне фасаде, замењени олуци, санирана електроинсталација и изведено уземљење зграде и реконструкција подрумског простора.

Одлуком Одбора Задужбине, а по расписаном конкурсy, додељене су **две** партиципације у трошковима школарине постдипломцима за школску 2011/2012. годину, у износу од по 30.000 динара, студентима:

ЕКОНОМСКОГ ФАКУЛТЕТА:

---

1. Синиши Милошевићу и
2. Саши Пешићу

Одлуком Одбора Задужбине, а по расписаном конкурсy, награђено је 10 стручних радова студената за 2011/2012. годину у износу од по 30.000 динара, и то:

ЕКОНОМСКОГ ФАКУЛТЕТА:

---

1. Невени Томић, за семинарски рад под називом: *Економски значај концесија и боји аранжмана за развој саобраћајног система Србије.*
2. Новаку Томићу, за семинарски рад под називом: *Комуникација улога и формалне и неформалне комуникације у обликовању йонашања зайослених.*

ПРАВНОГ ФАКУЛТЕТА:

---

1. Александру Марковићу, за стручни рад под називом: *Српско йолийичко беседништво* – истраживачки рад.
2. Николи Вујичићу, за стручни рад под називом: *Идентификација лица на основу генетског кода (ДНК анализа) у вези са кривичним делом силовања.*
3. Марку Мркоњићу, за рад под називом: *Насћанак Законоћравила Свећога Саве са асћекћиа модерних комћарайћивноћравних теорија.*
4. Ради Мирић, за рад под називом: *Инсћийћућй азила нормайћивни оквир - Положај браниоца у кривичном йосћйћу.*
5. Тијани Владисављевић, за рад под називом: *Повереник за информације од јавног значаја као имћулс демократији.*
6. Николи Филиповићу, за рад под називом: *Ућоредна анализа йензијских система.*

ФАКУЛТЕТА ПОЛИТИЧКИХ НАУКА:

Јакову Бојовићу, за рад под називом: *Amartya Sen s Justice: An Idea and a Proposal.*

ФАКУЛТЕТА ОРГАНИЗАЦИОНИХ НАУКА:

Марку Кошутићу, за рад под називом: *Правни и социо-економски асћекћии елийизма и сћйайћус елийиа у различийћим сћйућћевима друшћивеног развоја.*

Одлуком Одбора Задужбине, а по расписаном конкурс, додељена је 21 стипендија у износу од 8.000 динара месечно за школску 2011/2012.годину - 10 месеци, следећим студентима:

ЕКОНОМСКОГ ФАКУЛТЕТА:

1. Душану Војновићу, просеч. оцена	9,27
2. Горану Глушици, просечна оцена	9,21
3. Бојани Павловић, просеч. оцена	9,07
4. Милици Марић, просечна оцена	9,05
5. Дарку Марјановићу, просеч. оцена	9,04
6. Слађани Рашковић, просечна оцена	9,00
7. Марини Дугалић, просечна оцена	8,91
8. Бојану Шеву, просечна оцена	8,83

ПРАВНОГ ФАКУЛТЕТА:

1. Сањи Дошен, просеч. оцена	10,00
2. Владимиру Бошковићу, просеч. оцена	9,95
3. Драгани Николић, просечна оцена	9,92
4. Марку Поповићу, просечна оцена	9,82
5. Милици Тодоровић, просеч. оцена	9,79
6. Ради Мирић, просечна оцена	9,76
7. Дарку Илићу, просечна оцена	9,45
8. Марку Николићу, просеч. оцена	9,37
9. Стефану Лучићу, просечна оцена	9,33
10. Даници Митровић, просечна оцена	9,18
11. Лазару Глишовићу, просеч. оцена	9,00
12. Ксенији Кисо, просечна оцена	8,83
13. Ани Лечић, просечна оцена	8,74

ЗАДУЖБИНА ДРАГОЉУБА МАРИНКОВИЋА

При крају Другог светског рата, када су задужбине и фондови почели полако да пропадају и губе своју имовину, 3. јула 1944. године Драгољуб Маринковић сачинио је тестамент којим је оставио имање на углу Булеvara краља Александра бр. 26 и Ресавске улице – плац површине 350,90м², са четвороспратном зградом и мансардом, да се после његове смрти оснује задужбина, као неизбрисива успомена на његову мајку Јелисавету.

Познати адвокат Драгољуб Маринковић рођен је 1883. године у Београду. За живота је стекао велику имовину – непокретности по Београду, имања у Банату и Бачкој и искључиво право истраживања руда и копова по целој земљи. Умро је 8. октобра 1944. године, а 1959. године је национализована његова целокупна заоставштина.

Решењем Министарства културе Републике Србије бр. 022-927/96-03, од 28. маја 1996. године, обновљен је рад Задужбине, ради унапређивања здравства на Универзитету у Београду: побољшање рада Завода за здравствену заштиту студената, партиципација у трошковима лечења и опоравка студената, здравствено посвећивање студената и запослених на Универзитету, учешће у финансирању пројеката чији је предмет истраживање здравља младих, посебно студентске популације, унапређивање здравства запослених на Универзитету и други облици помоћи које утврди Одбор задужбине.

Приход се остварује издавањем стамбеног и пословног простора у Булевару краља Александра бр. 26, који чини 15 станова, од којих су четири незаконито откупљена, и седам локала, бруто

површине 1.126 метара квадратних. Средствима Задужбине окречено је степениште, уређено двориште, замењени олуци, санирана електроинсталација и изведено уземљење зграде.

Одбор Задужбине доноси одлуке о расписивању конкурса, у складу са циљевима Задужбине. За 75 стипендија и 35 помоћи болесним студентима, школске 2011/2012. године је дато 8.800.000 динара.

Одлуком Одбора Задужбине, а по расписаном конкурс, додељено је 75 стипендија од по 8.000 динара месечно за школску 2011/2012. годину – 10 месеци, следећим студентима:

МЕДИЦИНСКОГ ФАКУЛТЕТА

Драгану Лукићу, просечна оцена	10,00
Весни Лукић, просечна оцена	9,88
Јелени Лековић, просечна оцена	9,75
Михајлу Кораћу, просечна оцена	9,67
Јоку Полексићу, просечна оцена	9,67
Бојани Половини, просечна оцена	9,65
Ивани Гмизић, просечна оцена	9,63
Невени Петровић, просечна оцена	9,53
Јелени Лучић, просечна оцена	9,53
Марици Перић, просечна оцена	9,52
Љубици Стефановић, просечна оцена	9,50
Милутину Степановићу, просечна оцена	9,47
Рајку Рушанову, просечна оцена	9,45
Луки Петровићу, просечна оцена	9,45
Ани Тршњак, просечна оцена	9,42
Радомиру Златојевићу, просечна оцена	9,38
Ивани Церовић, просечна оцена	9,36
Ивани Вуканић, просечна оцена	9,33
Милицы Пешић, просечна оцена	9,33
Марији Кнежевић, просечна оцена	9,33
Петру Ивковићу, просечна оцена	9,33
Ивани Џунић, просечна оцена	9,32
Душану Стеванићу, просечна оцена	9,32
Игору Петрушићу, просечна оцена	9,29
Катарини Николић, просечна оцена	9,29
Ђорђу Грујовићу, просечна оцена	9,27
Илији Просеници, просечна оцена	9,26
Тадијани Топаловић, просечна оцена	9,25
Милошу Закошеку, просечна оцена	9,20
Зорани Стојановић, просечна оцена	9,19
Милени Зец, просечна оцена	9,19
Николини Ковачевић, просечна оцена	9,18
Александри Николић, просечна оцена	9,18
Милану Тодоровићу, просечна оцена	9,00
Душану Матићу, просечна оцена	9,00
Мирјани Јоковић, просечна оцена	9,00
Хани Душтинац, просечна оцена	9,00
Жељки Дунђеровић, просечна оцена	8,68
Мирјани Петровић, просечна оцена	8,67
Милицы Спасојевић, просечна оцена	8,63

ФАРМАЦЕУТСКОГ ФАКУЛТЕТА

Предрагу Стојаковићу, просечна оцена	9,72
Нини Љубојевић, просечна оцена	9,64
Јелици Вучићевић, просечна оцена	9,47
Јелици Обреновић, просечна оцена	9,42
Марку Вучковићу, просечна оцена	9,36
Марији Левић, просечна оцена	9,32
Иви Црљеници, просечна оцена	9,28
Марку Ђехи, просечна оцена	9,27
Миљани Ненков, просечна оцена	9,15
Јелени Вучковић, просечна оцена	9,14
Немањи Милићевићу, просечна оцена	9,13
Теодори Видичевић, просечна оцена	9,10
Стефану Планићу, просечна оцена	9,09
Бојани Панзаловић, просечна оцена	9,08
Нади Жугић, просечна оцена	9,07
Јелени Петровић, просечна оцена	9,03
Манојлу Влачићу, просечна оцена	8,95

СТОМАТОЛОШКОГ ФАКУЛТЕТА

Љиљани Јелић, просечна оцена	9,88
Милошу Лазаревићу, просечна оцена	9,67
Марији Милошевић, просечна оцена	9,62
Неди Драгишић, просечна оцена	9,59
Јелици Ђорић, просечна оцена	9,43
Марку Вукосављевићу, просечна оцена	9,22
Соњи Мирковић, просечна оцена	9,19
Бојани Зорић, просечна оцена	9,18
Стефану Милановићу, просечна оцена	9,15
Илдени Узаири, просечна оцена	8,97
Марку Васићу, просечна оцена	8,92

ФАКУЛТЕТА ВЕТЕРИНАРСКЕ МЕДИЦИНЕ

Андреи Зорић, просечна оцена	9,70
Милицы Глишић, просечна оцена	9,58
Ивани Траиловић, просечна оцена	9,40
Владимиру Драшковићу, просечна оцена	9,10
Андрији Маркићевићу, просечна оцена	8,87
Милану Вељковићу, просечна оцена	8,74
Ани Глишић, просечна оцена	8,68

Стипендије Задужбине

ЗАДУЖБИНА ДРАГОЉУБА МАРИНКОВИЋА

Одлуком Одбора Задужбине, а по расписаном Јавном позиву, 35 студената је добило новчану помоћ у облику стипендије у износу од по 8.000 динара у трајању од 10 месеци, и то:

АРХИТЕКТОНСКИ ФАКУЛТЕТ

Никола Арсић

БОГОСЛОВСКИ ФАКУЛТЕТ

Горана Глишић

ГРАЂЕВИНСКИ ФАКУЛТЕТ

Милица Ђировић

ЕКОНОМСКИ ФАКУЛТЕТ

Марта Мачар

ЕЛЕКТРОТЕХНИЧКИ ФАКУЛТЕТ

Марко Цветиновић

МАШИНСКИ ФАКУЛТЕТ

Драгана Матејевић

МЕДИЦИНСКИ ФАКУЛТЕТ

Мона Маличевић

ПОЉОПРИВРЕДНИ ФАКУЛТЕТ

Павле Штрбац

ПРАВНИ ФАКУЛТЕТ

Милош Тодоровић
Драгана Просингер
Милица Ђорђевић
Јелена Поцрњић
Ивана Пејчић

ФАКУЛТЕТ ОРГАНИЗАЦИОНИХ НАУКА

Жарко Милосављевић

ФАКУЛТЕТ ПОЛИТИЧКИХ НАУКА

Слободан Бркић

ФАКУЛТЕТ ЗА СПЕЦИЈАЛНУ ЕДУКАЦИЈУ И РЕХАБИЛИТАЦИЈУ

Сузана Цветићанин
Јелена Костић
Мара Ожеговић
Марија Мицковић

ФИЛОЗОФСКИ ФАКУЛТЕТ

Никола Дабовић
Јасна Марјановић
Мирела Авдагић

ФИЛОЛОШКИ ФАКУЛТЕТ

Анита Пајевић
Јелена Лазаревић
Бојан Тарабић
Миланка Николић
Жељко Гордић
Сузана Била
Марко Марјановић
Александра Стојановић
Биљана Алексић
Мартина Малешев

ФИЗИЧКИ ФАКУЛТЕТ

Јовица Станојловић

ШУМАРСКИ ФАКУЛТЕТ

Немања Мисаиловић
Његош Раичковић

ЗАДУЖБИНА ВЛАЈКА КАЛЕНИЋА

Влајко Каленић, надалеко чувени занатлија, иначе обућар и економ, рођен је 6. августа 1851. године у Малом Мокром Лугу, а умро је у Београду, 6. октобра 1907. године. Велико богатство стекао је захваљујући свом занату, који је био веома цењен у Србији. Новцем који је стекао, куповао је плацеве по београдским предграђима, који су, ширењем престонице, добијали на вредности.

Био је добар привредник, током живота се истакао као велики добротвор и показивао је велику љубав према своме народу, а нарочито према ширењу културе и просвете, што се види из његовог тестаментa од 30. јуна 1907. године којим је сву своју имовину оставио у добротворне сврхе за просветне циљеве. Влајко Каленић познат је и као „српски Нобел“.

У тестаменту је одредио да се његова имовина распрода и новац правично уложи, тако да би Задужбина могла да живи само од камата а да се главница никада не дира. Из њеног прихода би се помагали сиромашни ученици „који су се одали изучавању народне економије“, и унапређивао би се рад Трговачке академије. Министарство просвете је 1931. године основало Задужбину Влајка Каленића. Од његове заоставштине 1935. године подигнута је велелепна палата у Светогорској улици бр. 12, на чијој је фасади постављена његова биста.

Целокупна имовина Задужбине Влајка Каленића национализована је после Другог светског рата.

Решењем Министарства културе Републике Србије бр. 022-924/96-03, од 3. јуна 1996. године, Универзитет у Београду

обновио је њен рад. Задужбину чини зграда у Светогорској улици бр. 12, површине 2.597м², у којој се налазе 32 стана и две собе. Средства добијена њиховим издавањем користе се за помоћ одличним студентима Економског факултета слабијег материјалног стања. Помоћ је у виду стипендија за усавршавања у земљи и иностранству, а издваја се и за установе и организације у области студентског стандарда.

По добијању на коришћење и управљање од Градске општине Стари град, септембра 2000. године, значајна средства Задужбине уложена су у инвестиционо одржавање зграде: извршена је ревитализација комплетне уличне фасаде, санирана је статички и архитектонски пасарела у којој су обновљени витражи, делимично су саниране дворишне фасаде, замењени су олуци.

Стипендије Задужбине ЗАДУЖБИНА ВЛАЈКА КАЛЕНИЋА

Одлуком Одбора Задужбине, а по расписаном конкурсy, додељене су две стипендије у износу од по 8.000 динара месечно, за школску 2011/2012. годину – 10 месеци, следећим студентима:

ЕКОНОМСКОГ ФАКУЛТЕТА:

Марији Гојковић, просечна оцена 9,26

Јелени Симоновић, просечна оцена 9,04

Одлуком Одбора Задужбине, а по расписаном конкурсy додељене су четири материјалне помоћи Задужбине Влајка Каленића за школску 2011/2012. годину, у износу од по 80.000,00 динара, и то студентима:

ЕКОНОМСКОГ ФАКУЛТЕТА УНИВЕРЗИТЕТА У БЕОГРАДУ

Слободанки Павловић,

Ивани Симић и

Александри Љалић,

Лазару Миливојевићу.

ЗАДУЖБИНА РАДЕ И МИЛАНА ВУКИЋЕВИЋА

Један од највећих добротвора Универзитета у Београду, Милан С. Вукићевић, рођен је у Београду 1869. године. После завршетка Правног факултета запослио се у суду. Био је помоћник управника вароши Београда, члан Државног савета, радио је и у Главној контроли Краљевине СХС. Годинама је био члан и председник управних одбора банкарских и индустријских предузећа, а 1935. биран је и за народног посланика. Као освечени родољуб, учествовао је у Првом светском рату, из кога је изашао као капетан друге класе.

Тестаментом који је написао 04. јула 1941. године, целокупну имовину – кућу у Ресавској бр. 9 и две куће у Рузвелтовој бр. 20 (раније Гробљанска и Гетеова), имање у Винчи и виноград на Бањици – наменио је да, после смрти супруге, припадне Пољопривредном и Медицинском факултету Универзитета у Београду. Поштујући његову последњу вољу, те године су основане две задужбине: Задужбина Јевросиме, Симе и Милана Вукићевића, у помен његовим родитељима, и Задужбина Раде и Милана Вукићевића, у помен супруге Радмиле. Умро је октобра 1941. године а Радмила априла 1945. године. Сахрањени су у Београду, у крипти цркве Светог архангела Гаврила, коју је подигао у спомен на српске ратнике погинуле у Првом светском рату. После Другог светског рата имовина Задужбине је национализована. Решењем Министарства културе Републике Србије број 022-3370/95-03, од 24. јула 1995. године, Универзитет је обновио рад Задужбине Раде и Милана Вукићевића. Њену имовину чине кућа и седам зграда у Ресавској улици бр. 9 у Београду, укупне површине 1.719м² и кућа и дворишна зграда у Рузвелто-

вој улици (раније Гетеовој) бр. 20, укупне површине 1.016 м². Упркос великим напорима, Универзитету је враћен само део станова и локала у тим зградама. Приход од њиховог издавања намењен је унапређивању здравства на Универзитету у Београду. Са Градском општином Врачар је 2010. године склопљен уговор о ревитализацији уличне фасаде зграде, по пројекту који је финансирао Задужбина. По уговору је, током 2010/2011. године, за наведене радове уплаћено 1.000.000 динара.

Циљ Задужбине је унапређивање здравства на Универзитету. Средства од издавања у закуп стамбеног простора користе се за унапређивање рада Завода за здравствену заштиту студената, партиципацију у трошковима лечења и опоравка студената, здравствено просвећивање студената и запослених на Универзитету, учешће у финансирању пројеката чији је предмет истраживања здравље младих, посебно студентске популације, унапређење здравства запослених на Универзитету, као и друге облике помоћи које утврди Одбор Задужбине.

Стипендије Задужбине ЗАДУЖБИНА РАДЕ И МИЛАНА ВУКИЋЕВИЋА

Одлуком Одбора Задужбине, а по расписаном конкурс, додељено је 8 стипендија у износу од по 8.000 динара месечно за школску 2011/2012. годину – 10 месеци, следећим студентима

МЕДИЦИНСКОГ ФАКУЛТЕТА:

Милошу Бранковићу, просечна оцена	10,00	Милице Стојиљковић, просечна оцена	9,81
Душану Бркићу, просечна оцена	9,92	Владимиру Ђокићу, просечна оцена	9,80
Сањи Целебдић, просечна оцена	9,84	Ирени Вуковић, просечна оцена	9,76
Дејану Радаковићу, просечна оцена	9,81	Дарку Радаковићу, просечна оцена	9,75

ЗАДУЖБИНА ЉУБИЦЕ М. ЗДРАВКОВИЋ

Велика добротворка рођена је 1858. године у Неготину, а умрла у Београду 1941. године. Задужбина Љубице М. Здравковић основана је одлуком Министарства просвете 1948. године, али је њена имовина накнадно национализована.

Тестаментом из 1939. године, Љубица М. Здравковић именовала је државу за универзалног наследника своје целокупне имовине, коју је, осим новца и хартија од вредности, чинила и зграда у Синђелићевој улици бр. 26. Последња жеља јој је била да се, након њене смрти, од те имовине оснује Задужбина, са називом „Љубица Хитрово, преудате М. Здравковић Вучковић“, којом ће руководити Задужбински одсек Министарства просвете.

Приход Задужбине био је намењен школовању тројице студената филозофских, правних и техничких наука Универзитета у Београду, који су сиромашног стања, а добро уче, и школовању по једне сиромашне ученице Женске учитељске школе у Неготину. Решењем Министарства културе Републике Србије бр. 022-

3369/95-03, од 24. јула 1995. године, Задужбина је обновила рад. Међутим, враћен јој је само део имовине у дворишним зградама у Синђелићевој бр. 26. Улични део Задужбине је Градска општина Врачар делом дала у откуп, а део је и даље општински. Зграду, у рушевном стању, чини седам станова, укупне површине од 216м². Зграда је у веома лошем стању, а Задужбина не може да улаже у њу средства јер не приходује довољно, а тренутно је закупљена решавањем имовинско-правних односа.

Средства Задужбине користе се за материјално помагање студената техничких факултета Универзитета у Београду. Издавањем стамбеног простора стипендирају се два студента. Кандидате бира Одбор Задужбине на основу расписаног конкурса, по тачно утврђеним критеријумима: општи успех у претходном школовању, редовно уписивање године студија, просечна оцена у претходним годинама студија и други показани резултати.

Стипендије Задужбине ЉУБИЦЕ М. ЗДРАВКОВИЋ

Одлуком Одбора Задужбине, а по расписаном конкурс, додељене су две стипендије у износу од по 8.000,00 динара месечно за школску 2011/2012. годину – 10 месеци, следећим студентима:

ЕЛЕКТРОТЕХНИЧКОГ ФАКУЛТЕТА

Марији Лекић, просечна оцена 9,81

ФИЗИЧКОГ ФАКУЛТЕТА

Марији Живановић, просечна оцена 9,77.

ФОНДАЦИЈА МИЛАНА СТЕФАНОВИЋА– СМЕДЕРЕВЦА И СУПРУГЕ ДАРИНКЕ

Угледни трговац и банкар Милан Стевановић–Смедеревац, рођен у Смедереву 1868. године, потиче из угледне трговачке породице. Само његова непокретна имовина у Београду вредела је више од шест милиона динара, а имао је и неколико кућа, имања, магацина и дућана по Смедереву и околини.

У Београду је 1912. године, у улици Престолонаследников трг (данас Теразије) бр. 39, подигао једну од најлепших зграда оног времена, тзв. Смедеревску банку, коју је 1935. године, тестаментом на име легата, оставио Удружењу београдске трговачке омладине, с тим што ће се од половине главнице и прихода основати фонд са називом Фонд Милана Стевановића–Смедеревца и супруге Даринке. Из његовог дохотка школовало би се од два до пет ђака, зависно од прихода Фонда. Велики добротвор је део своје имовине оставио и Колу српских сестара, Дому слепих „Краљ Александар I“, Привреднику, Смедеревској трговачкој омладини и Смедеревском трговачком удружењу.

Умро је 26. априла 1947. године. Исте године је основан Фонд, али је његова имовина убрзо национализована.

Решењем Министарства културе Србије бр. 022-925/96-03, од 28. маја 1996. године, рад Фонда је обновљен, ради подстицања развоја менаџмента и других научних дисциплина чији је предмет унапређење трговине, које се изучавају на Универзитету у Београду.

Имовину Фондације чини четвороспратна стамбено-пословна зграда у Београду, Теразије бр. 39, са девет станова и два послов-

на простора, укупне површине 1.315м². Пре преноса на Универзитет у Београду – Универзитетски фонд, општина Стари град је део станова дала у откуп и надзидано је поткровље. Средства од издавања у закуп два пословна простора и станова користе се за подстицање развоја менаџмента и других научних дисциплина чији је предмет унапређење трговине.

Стипендије Фондације

МИЛАНА СТЕФАНОВИЋА–СМЕДЕРЕВЦА И СУПРУТЕ ДАРИНКЕ

Број корисника Фондације и начин коришћења средстава утврђују се годишњим планом који доноси Одбор Фондације, на основу расположивих средстава од закупнине остварене у току претходне године издавањем стамбеног и пословног простора.

Одлуком Одбора Фондације, а по расписаном конкурс, додељене су 32 стипендије у износу од по 8.000 динара месечно за школску 2011/2012. годину – 10 месеци, следећим студентима:

ЕКОНОМСКОГ ФАКУЛТЕТА:

1. Бојани Марковић, просечна оцена	9,39
2. Јовани Јовић, просечна оцена	9,04
3. Катарини Матијашевић, просечна оцена	8,86
4. Марку Марковићу, просечна оцена	8,70
5. Ивани Митровић, просечна оцена	8,70

ФАКУЛТЕТА ОРГАНИЗАЦИОНИХ НАУКА:

1. Веселину Мрвићу, просечна оцена	9,95
2. Невени Нешковић, просечна оцена	9,86
3. Ђуру Деспотовићу, просечна оцена	9,64
4. Олигици Алексић, просечна оцена	9,48
5. Оливери Станишић, просечна оцена	9,42
6. Јелени Јовановић, просечна оцена	9,42
7. Дуњи Тепавац, просечна оцена	9,30
8. Рајку Митрићу, просечна оцена	9,27
9. Андрији Божовићу, просечна оцена	9,21
10. Анђели Обрадовић, просечна оцена	9,07
11. Тијани Митановски, просечна оцена	9,03
12. Ани Ђорић, просечна оцена	8,97
13. Марку Кошутићу, просечна оцена	8,93
14. Зорици Додевској, просечна оцена	8,91

15. Андријани Жикић, просечна оцена	8,87
16. Јовани Тодоровић, просечна оцена	8,81
17. Лазару Шогоровићу, просечна оцена	8,78
18. Зорици Вукобровић, просечна оцена	8,77
19. Ањи Борозан, просечна оцена	8,75
20. Вељку Марачићу, просечна оцена	8,65
21. Бојани Борковић, просечна оцена	8,61
22. Небојши Јовановићу, просечна оцена	8,59
23. Браниславу Рајковићу, просечна оцена	8,50

ТЕХНИЧКОГ ФАКУЛТЕТА У БОРУ:

1. Ивици Николићу, просечна оцена	9,35
-----------------------------------	------

САОБРАЋАЈНОГ ФАКУЛТЕТА:

1. Драгани Иваниш, просечна оцена	9,96
-----------------------------------	------

ФАКУЛТЕТА БЕЗБЕДНОСТИ:

1. Николени Козобарић, просечна оцена	8,61
---------------------------------------	------

МАТЕМАТИЧКОГ ФАКУЛТЕТА:

1. Исидори Јовандић, просечна оцена	9,67
-------------------------------------	------

Одлуком Одбора Фондације, а по расписаном конкурс, додељено је шест награда за најбоље научно-истраживачке радове студената из области менаџмента и трговине на Универзитету у Београду за школску 2011/2012. годину, у износу од по 30.000,00 динара, студентима:

ЕКОНОМСКОГ ФАКУЛТЕТА:

Зорици Челиковић, за рад под називом: Унапређење менаџмента туристичких дестинација путем стратегије тржишног позиционирања.

САОБРАЋАЈНОГ ФАКУЛТЕТА:

Тањи Парезановић, за рад под називом: TQM алати у функцији менаџмента квалитетом у високообразовним институцијама

ПОЉОПРИВРЕДНОГ ФАКУЛТЕТА:

Нади Крупежевић, за рад под називом: Испитивање ефикасности система за управљање безбедношћу храном-пример извозних хладњача за замрзавање и паковање малина.

ФАКУЛТЕТА ОРГАНИЗАЦИОНИХ НАУКА:

1. Ани Ракити, за рад под називом: Management of unexpected events in construction projects.
2. Марији Паповић, за рад под називом: Истраживања тржишта велепродаје у Србији са аспекта компаније Идеа.
3. Игору Врањковићу, за рад под називом: Улога маркетиншке комуникације у изградњи бренда.

ЧЛАНОВИ ОДБОРА ЗАДУЖБИНА И ФОНДАЦИЈА У 2012. ГОДИНИ

Одлуком Савета Универзитета у Београду од 15. новембра 2011. године, именовани су:

ЧЛАНОВИ ОДБОРА ЗАДУЖБИНА И ФОНДАЦИЈА У
2012. ГОДИНИ

Управитељ свих задужбина и фондација до 30. септембра 2012. године била је проф. др Невенка Жаркић Јоксимовић, а од 1. октобра 2012, проф. др Миодраг Поповић

ЗАДУЖБИНЕ ЂОКЕ ВЛАЈКОВИЋА:

1. Проф. др Слађана Бенковић, Факултет организационих наука
2. Проф. др Љиљана Гавриловић, Географски факултет
3. Проф. др Слободан Гвозденовић, Саобраћајни факултет
4. Проф. др Шефика Алибабић Хоџић, Филозофски факултет
5. Др Зоран Ђукановић, Архитектонски факултет.

ЗАДУЖБИНЕ ВЛАЈКА КАЛЕНИЋА:

1. Проф. др Миомир Јакшић, Економски факултет
2. Проф. др Драгана Цветковић, Биолошки факултет
3. Проф. др Јасминка Хасанбеговић, Правни факултет
4. Проф. др Славиша Орловић, Факултет политичких наука
5. Иван Шашић, студент Економског факултета.

ЗАДУЖБИНЕ ВЕСЕЛИНА ЛУЧИЋА:

1. Проф. др Вера Иланковић, Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију,
2. Проф. др Ендре Ромхањи, Технолошко-металуршки факултет
3. Проф. др Винка Филипковић, Факултет организационих наука
4. Проф. др Славиша Орловић, Факултет политичких наука
5. Проф. др Александра Вранеш, Филолошки факултет.

ЗАДУЖБИНЕ ГЛИШЕ И МАРИЈЕ РАКИЋ

ИЗ ЗЕМУНА:

1. Проф. др Миодраг Јовановић, Грађевински факултет
2. Проф. др Бранислав Тодић, Филозофски факултет
3. Проф. др Милутин Крстић, Шумарски факултет
4. Проф. др Јелица Протић, Електротехнички факултет
5. Стефан Димитријевић, студент Електротехничког факултета.

ЗАДУЖБИНЕ ГАШИЋ Др ЖИВАНА:

1. Проф. др Владимир Мако, Архитектонски факултет
2. Проф. др Александар Липковски, Математички факултет
3. Проф. др Михаило Тимотијевић, Архитектонски факултет
4. Проф. др Снежана Пејчић-Тарле, Саобраћајни факултет
5. Ранко Стојановић, студент Машинског факултета.

ЗАДУЖБИНЕ ДРАГОЉУБА МАРИНКОВИЋА:

1. Проф. др Јасмина Ковачевић, Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију
2. Проф. др Александар Липковски, Математички факултет
3. Проф. др Љиљана Марковић, Медицински факултет
4. Проф. др Весна Маговић, Фармацеутски факултет
5. Проф. др Војислав Илић, Факултет ветеринарске медицине.

ЗАДУЖБИНЕ ЛУКЕ БЕЛОВИЋА-ТРЕБИЊЦА:

1. Проф. др Мила Павловић, Географски факултет
2. Проф. др Александар Седмак, Машински факултет
3. Др Дејан Радовић, Биолошки факултет
4. Др Зоран Ђукановић, Архитектонски факултет
5. Милош Зељковић, студент Економског факултета.

ЗАДУЖБИНЕ ЉУБИЦЕ М. ЗДРАВКОВИЋ:

1. Проф. др Милица Јовановић-Поповић, Архитектонски факултет
2. Проф. др Мирјана Вујошковић, Медицински факултет
3. Проф. др Слободан Ступар, Машински факултет
4. Проф. др Далибор Солдатић, Филолошки факултет
5. Проф. др Радован Биговић, Православни богословски факултет.

ЗАДУЖБИНЕ МИЛИВОЈА ЈОВАНОВИЋА И ЛУКЕ БЕЛОВИЋА:

1. Проф. др Жика Бујуклић, Правни факултет
2. Проф. др Миомир Јакшић, Економски факултет
3. Проф. др Иван Јуранић, Институт за хемију, технологију и металургију
4. Проф. др Слађана Бенковић, Факултет организационих наука
5. Милан Крстић, студент проректор.

ЗАДУЖБИНЕ СВЕТОЗОРА ВИДАКОВИЋА И ЖЕНЕ МАГДАЛЕНЕ:

1. Проф. др Ивица Радовић, Факултет безбедности
2. Проф. др Бранко Медојевић, Економски факултет
3. Проф. др Влатка Вајс, Институт за хемију, технологију и металургију
4. Проф. др Александар Јовановић, Учитељски факултет
5. Александар Марић, студент Факултета безбедности.

ЗАДУЖБИНЕ РАДЕ И МИЛАНА ВУКИЋЕВИЋА:

1. Проф. др Светлана Вујовић, Медицински факултет
2. Проф. др Љиљана Марковић, Медицински факултет
3. Проф. др Татјана Симић, Медицински факултет
4. Проф. др Нела Пушкаш, Медицински факултет
5. Никола Ђурић, студент Правног факултета.

ФОНДАЦИЈЕ mr ph ЉУБИЦА ВОЈТЕХ

ДРАГИЋЕВИЋ И ing. oecс НИКОЛА ДРАГИЋЕВИЋ:

1. Проф. др Марко Бацковић, Економски факултет
2. Проф. др Нада Ковачевић, Фармацеутски факултет
3. Проф. др Татијана Јовановић, Фармацеутски факултет
4. Проф. др Милена Шешић Драгићевић, представник оснивача Фондације
5. Милан Крстић, студент проректор.

ФОНДАЦИЈЕ КОСТЕ МИГРИЋА:

1. Проф. др Александра Вранеш, Филолошки факултет
2. Проф. др Мирослава Замлакар, Медицински факултет
3. Проф. др Мирољуб Милинчић, Географски факултет
4. Проф. др Милан Мартић, Факултет организационих наука
5. Др Петар Вукела, Електротехнички институт „Никола Тесла“.

ФОНДАЦИЈЕ МИЛАНА СТЕФАНОВИЋА-СМЕДЕРЕВЦА И СУПРУГЕ ДАРИНКЕ:

1. Проф. др Маја Леви-Јакшић, Факултет организационих наука
2. Проф. др Бранко Медојевић, Економски факултет
3. Проф. др Снежана Пејчић-Тарле, Саобраћајни факултет
4. Проф. др Мила Павловић, Географски факултет
5. Милан Крстић, студент проректор.

ФОНДАЦИЈЕ „НОВИ ДОБРОТВОРИ УНИВЕРЗИТЕТА У БЕОГРАДУ“:

1. Проф. др Владимир Костић, Медицински факултет
2. Проф. др Ивица Радовић, Факултет безбедности
3. Проф. др Милош Недељковић, Машински факултет
4. Др Драган Поповић, Институт за физику
5. Проф. др Радивој Митровић, Машински факултет.

ФОНДАЦИЈЕ ОЛГЕ И МИОДРАГА Л. ПАНИЋА:

1. Проф. др Александар Крстић-Фурунцић, Архитектонски факултет
2. Проф. др Татјана Симић, Медицински факултет
3. Проф. др Владица Цветковић, Рударско геолошки факултет
4. Проф. др Весна Матовић, Фармацеутски факултет
5. Никола Миленковић, студент Фармацеутског факултета

ФОНДАЦИЈЕ „СЕСТРЕ БУЛАЈИЋ“:

1. Проф. др Владимир Мако, Архитектонски факултет
2. Проф. др Шћепан Миљанић, Факултет за физичку хемију
3. Проф. др Миодраг Матељевић, Математички факултет
4. Проф. др Драгица Крговић, представник оснивача Фондације,
5. Петар Опачић, студент Архитектонског факултета

ИЗВЕШТАЈ О РАДУ ЗАДУЖБИНА И ФОНДАЦИЈА УНИВЕРЗИТЕТА ЗА 2012. ГОДИНУ

Универзитет у Београду, који управља савесно својим задужбинама и који поред Српске православне цркве има највише задужбина, сада покушава да у сагласности са Законом о реституцији врати завештану му имовину. Задужбине које су обновиле рад раде пуним замахом, зграде се обнављају, испуњавају се циљеви задужбина и задужбински одбори раде како би се испунила последња воља завештаоца и имена задужбинара сачувала од заборава.

Захваљујући напорима Универзитета у 2012. години дух задужбинарства је очуван, а стално присуство у медијима, нарочито од усвајања Закона о реституцији привлачи пажњу јавности, нових задужбинара чији су тестаменти у припреми, као и других који би желели да оставе своју имовину Универзитету.

Универзитет је успео, без акта о денационализацији, да изврши повраћај отуђене имовине Задужбине, што је преседан у досадашњој пракси за заштиту експроприсане и национализоване имовине.

У складу са Законом о враћању одузете имовине и обештећењу, прикупљена су потребна документа из архива Србије, Југославије, САНУ, суда и Београда, Универзитетске библиотеке, Републичког геодетског завода и београдских општина, као и

из архиве Универзитета у Београду. На овај начин Универзитет ће покушати да поврати део неotuђене имовине подношењем захтева Агенцији за реституцију.

Проф. др Миодраг Пойовић

Капетан Мишино здање

Универзитет је ушао у приоритете на основу конкурсања за добијање средстава преко Министарства просвете, науке и технолошког развоја од **ХЕТИП пројекта у оквиру ЛОТ-А1**, за радове који су сагледани као приоритетни за Капетан Мишино здање.

Ради се о средствима у висини од 489.000 евра, којима ће бити финансирана ревитализација уличних и дворишних фасада, реконструкција дела таванског простора и изградња панорама лифта. Како би дошло до реализације ових пројеката урађена је пројектна документација (Пројекат је урадио Архитектонски факултет у Београду и пројекте фасада Градски завод за заштиту споменика културе), извршена је техничка контрола истих, прибављени су сви услови за пројектовање и сагласности на пројекте, плаћено је градско грађевинско земљиште и добијена је грађевинска дозвола за панорамски лифт у дворишту Капетан Мишиног здања. Такође су добијења три одобрења за градњу и то: за адаптацију и реконструкцију таванског простора, за ревитализацију уличних и одобрење за градњу за ревитализацију дворишних фасада.

Сопственим средствима уплаћено је Дирекцији за грађевинско земљиште око 1.000.000,00 динара за градско грађевинско земљиште због адаптације дела тавана у пословни простор, а преко Задужбине Ђоке Влајковића финансирана су три пројекта техничке контроле као и противпожарни пројекти неопходни за извођење радова на Капетан Мишином здању.

У марту је расписан Конкурс за избор извођача радова. На основу јавне лицитације коју је спровела Канцеларија европске делегације, а у сарадњи са Министарством просвете, науке и технолошког развоја изабран је извођач радова. У месецу новембру је потписан уговор о извођењу радова. Радови су у току и редовно се прате кроз недељне и месечне састанке где поред стручног и конзерваторског надзора постоји и инвестициони надзор Европске делегације (преко консултантске куће *Safeg*).

Упућен је захтев Универзитета општини Стари град за добијање средстава за замену фасадне столарије на бочним фасадама према Платоу и ул. Вука Караџића, с обзиром да ће се изводити радови на ревитализацији свих фасада.

Средствима донација реновиран је Клуб Универзитета, донатори су обавештени о утрошку средстава достављањем рачуна и уговора, и прибављена је противпожарна сагласност на изведене радове.

Проф. др Невенка Жарковић Јоксимовић

Веслачки клуб Универзитета

Дана 28. октобра 2011, потписан је Уговор о пословно техничкој сарадњи са ЈП „Ада Циганлија“. Предмет Уговора је пословна сарадња са циљем заједничког уређења и санирања простора укупне површине 470м² (у склопу градског купатила на десној обали Саве) у циљу развоја универзитетског веслачког спорта. Универзитет је у складу са Уговором постао суинвеститор радова на Веслачком клубу Универзитета. На основу потписаног уговора и преузетих обавеза Универзитет је добијао донације у циљу адаптације и санације наведеног простора. Учешће ЈП „Ада Циганлија“ је око 50% вредности радова. Дана 13. маја 2012. године ректор Универзитета проф. др Бранко Ковачевић и директор ЈП „Ада Циганлија“ свечано су отворили просторије Клуба. Ова акција спроведена је у циљу обезбеђивања услова за развој овог престижног универзитетског спорта. Поред дела у којем се одажу чамци Клуб располаже модерно опремљеном теретаном, свлачионицама и пратећим простором и тренутно је један од најлепших простора на Ади Циганлији.

Управљање задужбинама Универзитета

Од дана примене новог Закона о задужбинама и фондацијама (1. март 2012. године) Универзитет је изменио Статуте у складу са Законом, именован је управитељ и нови чланови одбора задужбина и фондација. Поднето је 18 захтева за упис задужбина и фондација у регистар при Агенцији за привредне регистре и Агенција је донела решења о њиховом упису у регистар.

Универзитет својим задужбинама управља преко одбора задужбина чије чланове именује Савет Универзитета. Задужбине и

фондације приходују средства преко уговора који су склопљени са закупцима пословног и стамбеног простора по економским ценама. Затечени закупци су и даље у својству корисника станова и плаћају закупе по ценама Инфостана. Ова закупнина се у складу са Уговором преноси задужбинама. Универзитет проверава дуговања закупаца, опомиње дужнике, а по потреби и утужује.

Укупан приход задужбина у 2012. години износи 39.027.816,04 динара (од закупнина издатих простора и од прихода преко уговора са Инфостаном). Напомињемо да је у 2012. години овај приход износио 37.409.752,14 динара, дакле повећан је за 2,83% у односу на 2011. годину. Процент наплате за све задужбине је 101,51%.

У току 2012. године одржане су 44 седнице одбора задужбина и фондација, усвојени су финансијски извештаји за 2011. годину и планови за 2012. годину за седам задужбина и једну фондацију, што је изнето на сагласност Савету Универзитета.

На седницама су донете одлуке о додели: 175 стипендија и помоћи студентима (стипендија 8.000,00 динара x 10 месеци и помоћи 8.000,00 динара x 10 месеци) и 300.000,00 динара за 16 награда студентима (по 30.000,00 динара), 4 награде у износу од по 80.000,00 динара, плаћена је једна партиципација у трошковима школарине докторских студија (30.000,00 динара) као и две награде за најбоље научно и књижевно дело од по 250.000,00 динара.

Укупно је у 2012. години исплаћено за циљеве задужбина и фондација 19.661.454,15 динара.

Од наведених прихода Универзитету су пренета средства у износу од 6.645.459,20 динара (у складу са статутима задужбина и фондација 20% прихода). Трошкови ПДВ-а у овој години износили су 3.410.886,03 динара.

Извршен је годишњи попис имовине и обавеза задужбина и фондова за 2012. годину. Сви финансијски планови задужбина и фондова за 2011. годину и финансијски извештаји о раду задужбина и фондација за 2012. годину, као и одлуке одбора задужбина и фондација изнети су на седнице Савета Универзитета, који их је једногласно усвојио.

Дана 17. маја 2012. године одржана је свечана додела диплома стипендистима задужбина. Додела сти-

пендија прилика је да се сваке године окупе академици, њихови добротвори и представници задужбина и фондација.

Додељене су награде за најбоље научно, односно стручно остварење наставника и сарадника Универзитета у Београду, у износу од 250.000,00 динара нето. По Конкурсу Задужбине Веселина Лучића, и одлуци Одбора Задужбине, а на предлог Жирија, награда је додељена др Ранку Козићу, доценту на Филолошком факултету Универзитета у Београду, за монографију „Рођење романа из духа парафраза“ и награда за најбоље књижевно остварење наставника и сарадника Универзитета у Београду, у износу од 250.000,00 динара нето, др Михајлу Пантићу, редовном професору Филолошког факултета, за књигу *Too Much Time for Unimportant Things* („Превише времена за неважне ствари“).

Задужбински одбори су донели одлуке да се део средстава, у складу са финансијским плановима и приоритетима, улаже у одржавање зграда, о чему се стара Универзитет. Захваљујући уговорима и доброј сарадњи са ЈП „Градско стамбено“ велики део поправки и одржавања иде на терет тог предузећа, а задужбине плаћају месечно одржавање. Код великих радова иде се у заједничка улагања, а радове који нису покривени уговорима са ЈП „Градско стамбено“ по хитности уз одлуке одбора задужбина, финансирају се сопственим средствима, све у складу са Законом о јавним набавкама и у сарадњи са општинама.

За задужбине и фондације, на којима смо имали средства, извршили смо јавну набавку и осигурали објекте. Укњижене су: обе зграде Задужбине Ђоке Влајковића, обе зграде Задужбине Влајка Каленића и зграде Задужбине Веселина Лучића.

Преглед активности у току 2012. године по задужбинама:

Фондација Милана Стефановића-Смедеревца и супруге Даринке, Теразије бр. 39, по расписаним конкурсима доделила је 32 стипендије и 6 награда по 30.000,00 динара студентима, што укупно износи 2.740.000,00 динара.

Спроведен је поступак прикупљања понуда за осигурање зграде и изабрана је понуда компаније „Дунав осигурање“ у износу од 76.216,00 динара.

Задужбина Драгољуба Маринковића, у Булевару краља Александра бр. 26, у 2012. години, доделила је по расписаним конкурсима 110 стипендија и помоћ болесним студентима, у износу од 11.782.687,07 динара.

Задужбина се прикључила акцији „Другари за Лидију“ и то прикупљањем новчаних средстава за лечење болесне студенткиње Лидије Стојановић. Прикупљен је износ од 2.982.687,07 динара и исплаћен на хуманитарни рачун. Универзитет је са своје стране организовао добротворну вечеру и на тај начин помогао прикупљање донација.

Заједно са општином Врачар, Задужбина је ушла у суфинансирање поправке лифтовског постројења, учешћем од 500.000,00 динара и уплаћен је аванс у износу од 100.000,00 динара.

Спроведен је поступак прикупљања понуда за осигурање зграде и изабрана је понуда компаније „Дунав осигурање“ у износу од 84.412,00 динара.

Закупац – Уникредит банка – финансирао је радове на адаптацији локала, добијена је грађевинска дозвола за ову адаптацију, а плаћено је градско грађевинско земљиште за укњижбу галерије у износу од 676.940,19 динара.

Задужбина Миливоја Јовановића и Луке Бело-вића, у ул. Андрићев венац број 12, у 2012. години по расписаним конкурсима доделила је 21 стипендију и 10 награда у износу од по 30.000,00 динара, што укупно износи 2.040.000,00 динара.

Извршени су радови на текућем одржавању зграде, а по пријави и захтеву станара зграде. Заједно са ЈП Градско стамбено, спроведена је јавна набавка реконструкције лифта која је исплаћена средствима резервисаним за ову намену из 2011. године. ЈП Градско стамбено је испоставило понуду за допунске радове у износу од 531.300,00 динара, што је

Одбор Задужбине разматрао и донео одлуку да се наведени износ резервише из средстава за 2012. годину.

Спроведена је јавна набавка мале вредности за извођење грађевинско-занатских радова на ревитализацији делова дворишне фасаде са санацијом кровних елемената-тераса ради отклањања узрока и последица процуривања у износу од 1.016.209,95 динара + ПДВ.

Радови су изведени и исплаћени.

Спроведен је поступак прикупљања понуда за осигурање зграде и изабрана је понуда компаније „Дунав осигурање“ у износу од 84.702,00 динара.

Задужбина Веселина Лучића, ул. Ђорђа Јовановића број 5 и Гундулићев венац број 39, угао са Венизелосовом број 30, по расписаном конкурс у 2012. години доделила је две награде професорима Универзитета у Београду, у износу од по 250.000,00 динара нето, што са трошковима Жирија бруто износи 773.857,92 динара.

По молбама станара донета је одлука Одбора Задужбине и прикупљене су три понуде за грађевинско-занатске радове за санацију кровних елемената, влаге у становима, улазних врата, решетки и др. на објектима Задужбине на Гундулићевом венцу број 39 и ул. Ђорђа Јовановића број 5, у износу од 328.000,00 динара. Радови су изведени и исплаћени.

У складу са циљем **Задужбине Ђоке Влајковића**, ул. Влајковићева број 5, и предлога ректора Универзитета, одобрена су средства Универзитету у Београду у износу од 1.000.000,00 динара за потребе Веслачког клуба Универзитета у Београду, 37.000,00 динара за котизацију за учешће на семинару студента са Електротехничког факултета.

У складу са одлуком Одбора Задужбине и пројектном документацијом, спроведене су јавне набавке мале вредности за извођење грађевинско-занатских радова на санацији каналizacione мреже и нивелацији терена два дворишта у згради Задужбине, у Влајковићевој улици број 5. Укупна вредност радова је 847.080,00 динара. Радови су завршени и исплаћени.

Задужбина **Раде и Милана Вукићевића**, у Ресавској улици број 9, по расписаном конкурс у 2012. години доделила је 8 стипендија у износу од 640.000,00 динара.

Задужбина Влајка Каленића, Светогорска улица број 12, у 2012. години по расписаним конкурсима доделила је 2 стипендије и 4 помоћи студентима у износу од 523.636,00 динара. У складу са одлуком Одбора Задужбине и Пројектном документацијом спровела јавну набавку мале вредности за извођење грађевинско-занатских радова на ревитализацији дела дворишних фасада светларника, и то од средстава резервисаних у 2011. години. Вредност набавке је 1.199.608,52 динара+ПДВ. Пошто је Одбор Задужбине сагледао потребу за наставком радова, а постојала су расположива средства из 2012. године, спроведена је нова јавна набавка мале вредности и уговорено извођење радова у износу од 991.150,00 динара+ПДВ. Радови су у току.

Донета је одлука о расписивању огласа о издавању стана преузетог после смрти станара.

Задужбина **Љубице М. Здравковић**, у Синђелићевој улици број 26, у 2012. години по расписаном конкурс у доделила је две стипендије у износу од 160.000,00 динара.

Зграда Задужбине је у врло лошем стању и постоје нерешени имовинско-правни односи, и судски поступци су у току.

Одбор Задужбине је упознат са проблемом станара који покушавају да легализују надограђене објекте у дворишту зграде и донете су одговарајуће одлуке о поступању у овом случају.

Задужбина Светозара Видаковића и жене Магдалене, у Господар Јевремовој улици број 55, у Београду, тренутно је без прихода јер је у поседу Завода за изградњу града који се припојио Дирекцији за грађевинско земљиште. Задужбина је у поступку реституције.

У покушају да се оживе новчане фондације одржане су седнице Одбора **Фондације „мр пх Љубица Војтех Драгићевић**

и инж. оецц Никола Драгићевић“. У поступку је процес орочења новчаних средстава и преноса доспелих ануитета обвезница, по основу старе девизне штеђе, у износу од 2.767,00 евра, са рачуна Еуробанке И-Еф-Ци, на рачун Банке Интеса.

Фондација „Сестре Булајић“. Одржане су седнице Одбора и пребачени доспели ануитети обвезница за 2011. и 2012. годину и у току је процес орочења девизних средстава која износе 40.464,40 евра.

Фондација Косте Мигрића, стан број 10, на четвртог спрату зграде број 26, у ул. Обилићев венац у Београду, расписала је конкурс за доделу 4 стипендије од прихода који се остварују издавањем у закуп Заједничком центру Јапан-Србија за промоцију науке и технологије на Универзитету у Београду (ЗЈСЦ). Универзитет у Београду је привремено преузео обавезу плаћања закупнине, најкасније до краја 2012. Године, све док се не обезбеде стални извори финансирања, да плаћа 50% од утврђене цене закупа по квадратном метру, почев од 1. јула 2012. године, у складу са Одлуком Савета 02 број 020-19184/7-12 од 22.06.2012. године, а трошкови комуналних услуга, електричне енергије и телефона падају на терет закупца.

ФОНДАЦИЈА ЗА РЕШАВАЊЕ СТАМБЕНИХ ПОТРЕБА МЛАДИХ НАУЧНИХ РАДНИКА И УМЕТНИКА УНИВЕРЗИТЕТА У БЕОГРАДУ

Фондација за решавања стамбених потреба младих научних радника Универзитета у Београду, у току 2012. године донела је нови Статут, поднела је захтев за упис и уписана је у регистар при Агенцији за привредне регистре. Изабрани су нови чланови Управног одбора и именован је вршилац дужности управитеља. Фондација је одржала пет седница Управног одбора Фондације и једну седницу Стамбене комисије Фондације. Средствима Европске инвестиционе банке и Банке за развој Савета Европе финансира се и у току је изградња објекта ЗБ. Очекује се да ће зграда бити завршена у току 2013. године.

ЗАДУЖБЕНА ДРАГОЉУБА МАРИНКОВИЋА   Београд, 19.03.2013.године
Студентски трг 1   03 Број: 06-1353/8-13
Београд   МПЛОС

На основу члана 8. Статута Задужбине Драгољуба Маринковића, број: 06-17568/13-12 од 21.12.2011. године, Сабор Задужбине Драгољуба Маринковића, на седници одржаној 19. марта 2013. године, донео је и положио на сагласност Савету Универзитета у Београду (Надзорном одбору) следећу

О Д Л У К У
О УСВАЈАЊУ ИЗВЕШТАЈА О ФИНАНСИЈСКОМ ПОСЛОВАЊУ
ЗАДУЖБИНЕ ДРАГОЉУБА МАРИНКОВИЋА
ЗА ПЕРИОД 01.01.2012-31.12.2012. ГОДИНЕ

Задужбина Драгољуба Маринковића је у 2012. години остварила приход од 14.103.996,49 динара и то 13.497.533,01 динара од издавања локала, 462.485,32 динара од станова које преноси ЈКР „Ифоскан“ 112.049,34 динара камате по већој на депозит код пословне банке, и 31.049,34 динара од осталих прихода. Укупан приход остварен у 2012. години већи је за 13,09% у односу на приход остварен претходне године.

Трошкове у 2012. години износи 13.966.054,81 динара и од тога је 9.736.000,00 динара исплаћено за стипендије, за наградe, помоћ и школарине студентима, 39.737,04 динара за одржавање зграда ЛП Градског стамбено, 619.960,00 динара за трошкове поправки на зграда, 6.339,04 динара трошкове телефона, 108.095,21 динара за трошкове електричне енергије, 49.311,66 динара за трошкове грејања, 35.000,00 динара за административне трошкове, 84.412,00 за трошкове премоја остварува, 685.944,79 динара за трошкове судских и административних такси, 18.070,28 динара за трошкове платног промета, 478.620,00 динара за трошкове амортизације и 16.515,88 динара за остале не поменути трошкове. Универзитету у Београду је пренето 2.008.624,91 динара у складу са Статутом Задужбине. Трошкови пословања су порасли за 12,68% у односу на трошкове из 2011.године.

Остварена добит износи 137.941,68 динара.
Саставни део Извештаја је табела упоредне анализе пословања за 2011. годину и 2012. годину.

ПРЕДСЕДНИК
ОДБОРА ЗАДУЖБИНЕ

Проф. др Драгољуб Маринковић

ЗАДУЖБЕНА МИСЛИЦА ЈОВАНОВИЋА И   Београд, 15.03.2013.године
ЛУКЕ ВЕЛКОВИЋА   03 Број:
Студентски трг 1   МПЛОС
Београд

На основу члана 13. Статута Задужбине Мислица Јовановића и Луке Велковића број: 06-17568/14-12 од 22.12.2011. године, Сабор Задужбине Мислица Јовановића и Луке Велковића, на седници одржаној 15. марта 2013. године, донео је и положио на сагласност Савету Универзитета у Београду (Надзорном одбору) следећу

О Д Л У К У
О УСВАЈАЊУ ИЗВЕШТАЈА О ФИНАНСИЈСКОМ ПОСЛОВАЊУ
ЗАДУЖБИНЕ МИСЛИЦА ЈОВАНОВИЋА И ЛУКЕ ВЕЛКОВИЋА
ЗА ПЕРИОД 01.01.2012-31.12.2012. ГОДИНЕ

Задужбина Мислица Јовановића и Луке Велковића је у 2012. години остварила приход од 7.727.971,08 динара и то 5.082.286,92 динара од издавања локала, 1.979.023,17 динара од издавања стипендија, 135.459,47 динара камате по већој на депозит код пословне банке и 531.201,52 динара остали не планирани приходи. Приходи остварени у 2012. години мањи су у односу на приходе остварене претходне године за 2,77%.

Трошкови у 2012. години износи 7.515.033,96 динара и од тога је 1.680.000,00 динара исплаћено студентима за стипендије, 360.000,00 динара за наградe и школарине, 150.049,32 динара за одржавање зграда ЛП Градског стамбено, 1.687.441,57 динара за адитиоју и учешће у поправци лифта, 65.986,28 динара за трошкове електричне енергије, 82.768,08 динара за трошкове грејања, 275.000,00 динара за трошкове административних услуга, 70.000,00 динара трошкове по ауторским уговорима, 389.500,00 динара за набавку стручне литературе, 36.522,84 динара за трошкове одржавања компјутерског софтвера, 88.702,00 динара за трошкове остварува, 569.000,00 динара за трошкове презентације, 129.265,86 динара за трошкове судских и административних такси, 14.201,39 динара за трошкове платног промета, 363.844,58 за трошкове околности издуже, 1.452.318,82 динара је пренето на рачун Универзитета у Београду што је резултатом Статута Задужбине, 15.499,88 динара за трошкове конзервације материјала и 85.001,74 динара остали не поменути трошкови. Укупно остварени трошкови у 2012. години мањи су за 1,50% од трошкова остварених претходне године.

Остварена добит износи 212.937,12 динара.
Саставни део Извештаја је табела упоредне анализе пословања у 2011. години и 2012. години.

ПРЕДСЕДНИК
ОДБОРА ЗАДУЖБИНЕ

Проф. др Лука Велковић

ФОНДАЦИЈА КОСТЕ МИТРИЋА   Београд, 12.03.2013.године
Студентски трг 1   03 Број: 06-1730/8-13
Београд

На основу члана 9. Статута Фондације Косте Митрића, број: 06-301/3-12 од 24.01.2012. године, Сабор Фондације Косте Митрића, на седници одржаној 12.03.2013. године, донео је и положио на сагласност Савету Универзитета у Београду (Надзорном одбору) следећу

О Д Л У К У
О УСВАЈАЊУ ИЗВЕШТАЈА О ФИНАНСИЈСКОМ ПОСЛОВАЊУ
ФОНДАЦИЈЕ КОСТЕ МИТРИЋА
ЗА ПЕРИОД 01.01.2012-31.12.2012. ГОДИНЕ

Фондација Косте Митрића је у 2012. години остварила приход од 253.000,00 динара и то од издавања простора Задужбини на територији Јапана-Србија.

У 2011. години није било прихода.

Трошкови у 2012. години износи 110.400,00 динара. Укупно трошкови обухватају стипендије за 4 студента.

Остварена је добит у износу од 143.400,00 динара.

Саставни део Извештаја је табела упоредне анализе пословања у 2011. години и 2012. години.

ПРЕДСЕДНИК
ОДБОРА ФОНДАЦИЈЕ

Проф. др Коста Митрић

ЗАДУЖБИНА ВОКЕ ВЛАКОВИЋА
Студенски трг 1
Београд

Београд, 19.03.2013.године
03 Број: 06-131/4-13
МЛОС

На основу члана 9. Статута Задужбине Воке Влаковића број: 06-292/9-12 од 23.01.2012. године, Одбор Задужбине Воке Влаковића, на седници одржаној 19. марта 2013. године донео је и подноси на сагласност Савету Универзитета у Београду (Надзорном одбору) следећу

О Д Л У К У
О УСВАЈАЊУ ИЗВЕШТАЈА О ФИНАНСИСКОМ ПОСЛОВАЊУ
ЗАДУЖБИНЕ ВОКЕ ВЛАКОВИЋА
ЗА ПЕРИОД 01.01.2012.-31.12.2012. ГОДИНЕ

Задужбина Воке Влаковића је у 2012. години остварила приход од 3.154.207,70 динара и то 1.564.800,00 динара од издавања два локала, 1.588.566,59 динара од ствари које преноси ЈКП «ИнфоСтар» и 30.841,11 динара камате по већој на депозит код пословне банке. Приход је већи за 2,88% од прихода оствареног у претходној години.

Трошкови у 2012. години износе 3.091.323,46 динара и од тога је 137.000,00 динара издато за потребе студената, 263.319,20 динара за одржавање зграда ЈП Градско стамбено, за трошкове адаптације 1.422.353,94 динара, за трошкове на основу уговора о делу 30.120,48 динара, за трошкове реализације циљева 527.730,84 динара, за трошкове судског и административних такси 27.320,77 динара и за трошкове платног промета 6.597,56 динара.

Задужбина је преноси Универзитету у Београду 656.871,20 динара у складу са Статутом Задужбине.

Остварени добит износе 62.884,30 динара.
Саставни део Извештаја је табела упоредне анализе пословања у 2011. години и 2012. години.

ПРЕДСЕДНИК
ОДБОРА ЗАДУЖБИНЕ
Prof. dr. Zvezdana Gajdosic
Проф. др Звездана Гајдошић

ЗАДУЖБИНА РАДЕ И МИЛАНА ВУКОВИЋИЋА
Студенски трг 1
Београд

Београд, 15.03.2013.године
03 Број: 06-130/18-13
МЛОС

На основу члана 9. Статута Задужбине Раде и Милана Вуковића од 21.12.2011. године, Одбор Задужбине Раде и Милана Вуковића, на седници одржаној 15. марта 2013. године, донео је и подноси на сагласност Савету Универзитета у Београду (Надзорном одбору) следећу

О Д Л У К У
О УСВАЈАЊУ ИЗВЕШТАЈА О ФИНАНСИСКОМ ПОСЛОВАЊУ
ЗАДУЖБИНЕ РАДЕ И МИЛАНА ВУКОВИЋИЋА
ЗА ПЕРИОД 01.01.2012.-31.12.2012. ГОДИНЕ

Задужбина Раде и Милана Вуковића је у 2012. години остварила приход од 1.578.098,32 динара и то 1.254.118,66 динара од ствари које преноси ЈКП «ИнфоСтар», 87.480,00 динара од издваја локала, 45.598,79 динара камате по већој на депозит код пословне банке, и 190.810,87 динара остали приходи што у ствари представљају неискоришћена резервна средства из претходне године и рефинансија телефона. Због тога су приходи остварени у 2012. години мањи за 6,90% у односу на приходе претходне године.

Трошкови у 2012. години износе 1.383.121,82 динара и мањи су за 4,12% од трошкова остварених у претходној години. Од укупних трошкова, утрошено је 640.000,00 динара за стипендије, 20.003,60 динара трошкови за поправку врата на зграда (свињци), 50.000,00 динара за трошкове уговора о делу и 9.523,30 динара за порезе по тим уговорима, 110.000,00 за трошкове адвоката, 800,00 динара за трошкове пореза печата, за трошкове репрезентације 72.181,78 динара, 14.777,60 динара за трошкове судског и административних такси, 5.127,96 динара за трошкове платног промета, за трошкове омолоднице задруге 214.631,79 динара и 8.260,00 трошкови услуга.

Обавезе Задужбине према Универзитету у Београду, а у складу са Статутом Задужбине износе 237.815,29 динара.

Задужбина је пословања са добитком у износу од 194.886,50 динара.
Саставни део Извештаја је табела упоредне анализе пословања у 2011. години и 2012. години.

ПРЕДСЕДНИК
ОДБОРА ЗАДУЖБИНЕ
Prof. dr. Tatjana Samardzic
Проф. др Татјана Самарџић

ЗАДУЖБИНА ВЕСЕЛИНА ЛУЧИЋА
Студенски трг 1
Београд

Београд, 12.03.2013. године
03 Број: 06-123/4-13

На основу члана 10. Статута Задужбине Веселина Лучића, број: 06-291/14-12 од 23.01.2012. године, Одбор Задужбине Веселина Лучића, на седници одржаној 12.03.2013. године донео је и подноси на сагласност Савету Универзитета у Београду (Надзорном одбору) следећу

О Д Л У К У
О УСВАЈАЊУ ИЗВЕШТАЈА О ФИНАНСИСКОМ ПОСЛОВАЊУ
ЗАДУЖБИНЕ ВЕСЕЛИНА ЛУЧИЋА
ЗА ПЕРИОД 01.01.2012.-31.12.2012. ГОДИНЕ

Задужбина Веселина Лучића је у 2012. години остварила приход од 3.722.716,50 динара и то 1.433.760,00 динара од издавања два локала, 1.584.186,79 динара од ствари које преноси «ИнфоСтар», 44.821,46 динара камате по већој на депозит код пословне банке и 659.948,25 динара остали на планирани приходи.

Трошкови у 2012. години износе 3.644.195,05 динара и од тога је 500.000,00 динара за награде за најбоље стручно и научно дело, 39.775,74 динара за одржавање зграда ЈП Градско стамбено, 668.000,00 динара за разове на ревитализација фасаде зграда, 38.222,94 динара трошкови телефони, трошкови пореза на ауторска дела 64.334,08 динара, 687.828,68 динара трошкови електричне енергије који се рефинансирају од закупца, за трошкове уговора о делу 269.047,64 динара са плаћеним порезима, за трошкове литературе 22.680,00 динара, за трошкове адвоката 55.000,00 динара, за трошкове судског и административних такси 17.833,12 динара, за трошкове платног промета 8.772,04 динара и за остале трошкове 35.446,02 динара.

Универзитету у Београду је у складу са Статутом Задужбине пренето 1.217.254,79 динара, од чега је 408.325,34 динара плаћено као обавезе настале у претходној години.

Остварени добит износе 78.521,45 динара.
Саставни део Извештаја је табела упоредне анализе пословања у 2011. и 2012. години.

ПРЕДСЕДНИК ОДБОРА ЗАДУЖБИНЕ
Prof. dr. Sofija Stojanovic
Проф. др Софија Стојановић

ФОНДАЦИЈА МИЛАНА СТЕФАНОВИЋА-СМЕДЕРЕЦА И СУПРУГЕ ДАРИВКЕ
Студентски трг 1
Београд

Београд, 21.03.2013. године
03 Број: *16-152/11-13*
МПОС

На основу члана 8. Статута Фондације Милана Стефановића-Смедерца и супруге Даривке, број: 06-17370/14-12 од 26.12.2011. године, Одбор Фондације Милана Стефановића-Смедерца и супруге Даривке, на седници одржаној 21. марта 2013. године, донео је и положио на сагласност Савету Универзитета у Београду (Надзорни одбор) следећу

О Д Л У К У
О УСВАЈАЊУ ИЗВЕШТАЈА О ФИНАНСИСКОМ ПОСЛОВАЊУ
ФОНДАЦИЈЕ МИЛАНА СТЕФАНОВИЋА-СМЕДЕРЕЦА И СУПРУГЕ ДАРИВКЕ
ЗА ПЕРИОД 01.01.2012-31.12.2012. ГОДИНЕ

Фондација Милана Стефановића-Смедерца и супруге Даривке је у 2012. години остварила приход од 4.744.984,05 динара и то 3.843.200,00 динара од закупта два пословна простора, од којих је један у неутрешњем вистражању, приход од станова у износу од 430.929,17 динара и 470.854,88 динара од осталих не планираних прихода. Укупан приход је мањи од прихода оствареног у претходној години за 1,99%.

Трошкови у 2012. години износе 4.520.038,05 динара и од тога је 2.254.000,00 динара утрошено за стипендије студентима, 180.000,00 динара за изградњу, 56.742,12 динара за одржавање зграде ЈП Градског станбеног, 39.216,83 динара за оту трошкове, 22.520,10 динара за трошкове репрезентације, 30.600,00 динара за трошкове огласа, 300.000,00 динара за трошкове услуга, 120.000,00 динара за трошкове уговора о делу, 22.837,13 динара за порезе по уговорима о делу, 76.216,00 динара за пречишћу осигурања зграде, 500.000,00 за трошкове рекламе и промоције, 4.000,00 динара за трошкове судских и административних такси, 10.044,93 динара за трошкове платног промета, 4.238,49 динара за комуналне трошкове, 431.607,50 динара за трошкове амортизација и 61.787,23 динара за остале непоменуто трошкове.

Фондација је Универзитету у Београду у складу са Статутом Фондације пренела 606.146,72 динара.

Остварена добит износе 224.926,00 динара.
Саставни део Извештаја је табела упоредне анализе пословања у 2011. години и 2012. години.

ПРЕДСЕДНИК
ОДБОРА ФОНДАЦИЈЕ
Милош Јашић
Проф. др Милош Јашић

ЗАДУЖБЕНИ ЛУБИЦЕ М. ЗДРАВКОВИЋ
Студентски трг 1
Београд

Београд, 12.03.2013. године
03 Број: *16-152/11-13*

На основу члана 13. Статута Задушнице Лубице М. Здравковић од 23.12.2011. године, Одбор Задушнице Лубице М. Здравковић, на седници одржаној 12. марта 2013. године донео је и положио на сагласност Савету Универзитета у Београду (Надзорни одбор) следећу

О Д Л У К У
О УСВАЈАЊУ ИЗВЕШТАЈА О ФИНАНСИСКОМ ПОСЛОВАЊУ
ЗАДУЖБЕНЕ ЛУБИЦЕ М. ЗДРАВКОВИЋ
ЗА ПЕРИОД 01.01.2012-31.12.2012. ГОДИНЕ

Задушница Лубице М. Здравковић је у 2012. години остварила приход од 426.355,34 динара и то 421.355,34 динара од станова које преноси ЈКП "Ифостан" и које Задушница финансира и 4.637,37 динара камате на депозит по већу код пословне банке.

Приходи у 2012. години су већи од прихода остварених у 2011. години за 106,25%.

Трошкови у 2012. години износе 404.511,25 динара. Укупан трошкови обухватају 215.200,00 динара за стипендије студентима, 7.318,04 динара за одржавање зграде ЈП Градско станбено, 3.398,14 динара за трошкове платног промета, 107.109,00 динара за судске и административне такси. Трошкови остварени у 2012. години већи су за 99%.

Универзитету у Београду, у складу са Статутом Задушнице је пренето 71.486,07 динара.

Остварена је добит у износу од 21.844,09 динара.
Саставни део Извештаја је табела упоредне анализе пословања у 2011. години и 2012. години.

ПРЕДСЕДНИК
ОДБОРА ЗАДУЖБЕНЕ
Милош Јашић
Проф. др Милош Јашић-Позовић

ЗАДУЖБЕНИ ВЛАЈКА КАЛЕВИЋА
Студентски трг 1
Београд

Београд, 22.03.2013. године
03 Број: *16-124/11-13*
МПОС

На основу члана 11. Статута Задушнице Влајка Калетића број: 06-17567/14-12 од 22.12.2011. године, Одбор Задушнице Влајка Калетића, на седници одржаној 22. марта 2013. године донео је и положио на сагласност Савету Универзитета у Београду (Надзорни одбор) следећу

О Д Л У К У
О УСВАЈАЊУ ИЗВЕШТАЈА О ФИНАНСИСКОМ ПОСЛОВАЊУ
ЗАДУЖБЕНЕ ВЛАЈКА КАЛЕВИЋА
ЗА ПЕРИОД 01.01.2012-31.12.2012. ГОДИНЕ

Задушница Влајка Калетића је у 2012. години остварила приход од 2.866.127,39 динара и то: 2.541.582,24 динара од станова које преноси ЈКП "Ифостан", 84.545,15 динара камате по већу на депозит код пословне банке, као и 240.000,00 динара осталих прихода. Остварени приход је мањи за 11,90 % од прихода оствареног 2011. године.

Трошкови у 2012. години износе 2.809.106,34 динара и мањи су за 6,75% од трошкова остварених у претходној години. Остварени трошкови су: 432.000,00 динара за стипендије студентима, 800,00 динара за канцеларијски материјал, 281.590,83 динара за одржавање зграде ЈП Градско станбено, 1.625.788,05 динара за радове на одржању зграде, 36.315,00 динара за већу стручне услуге, 54.880,77 за трошкове судских и административних такси, 11.542,70 динара за трошкове платног промета и 31.250,00 динара за остале непоменуто услуге.

Универзитету у Београду пренета су средства у износу 334.938,99 динара, у складу са Статутом Задушнице.

Остварена добит износе 57.021,05 динара.
Саставни део Извештаја је табела упоредне анализе пословања у 2011. години и 2012. години.

ПРЕДСЕДНИК
ОДБОРА ЗАДУЖБЕНЕ
Милош Јашић
Проф. др Милош Јашић

CIP - Каталогизација у публикацији

Народна библиотека Србије, Београд

061.27(497.11)

ЗАДУЖБИНАР / главни и одговорни уредник

Миодраг Поповић. - 2011, бр. 1 (сеп.) - . - Београд

: Универзитет у Београду, 2011- (Београд :

Дехип). - 28 cm

Годишње.

ISSN 2217-6586 = Задужбинар

COBISS.SR-ID 185933580

